

PLAN DE ACȚIUNI

În domeniul aprovizionării cu apă
și servicii de canalizare (AAC)
a raionului Cahul
pentru perioada 2018-2023

(din cadrul Strategiei de Dezvoltare Socio-Economică a raionului Cahul, 2017-2020)

2018

Cuprins

1	Întroducere	6
	Contextul strategic	6
	Procesul de actualizare al strategiei	7
	Metodologie	7
	Evaluarea cadrului legislativ	8
2	Abordarea specifică în asigurarea serviciilor AAC în raionul Cahul	9
3	Procesul de implementare a SDES AAC Cahul 2012 -2017.....	13
3.1.1	Clusterul O.....	13
3.1.2	Cluster A, B.....	15
3.1.3	Clusterul C	15
3.1.4	Clusterul D	16
3.1.5	Clusterul E	18
3.1.6	Localități în afara clusterelor: Borceag, Chioselia Mare și Frumușica	19
3.2	Concluzii privind implementarea componentei AAC în perioada 2012-2017 și premise pentru Planul de Acțiuni 2018-2023.....	19
4	Situația curentă privind aprovizionarea cu apă și canalizare	22
4.1	Resursele de apă și calitatea apei	22
4.1.1	Apele de suprafață.....	22
4.1.2	Apele de subterane.....	22
4.2	Infrastructura de aprovizionare cu apă și servicii de canalizare.....	24
4.3	Accesibilitatea serviciilor	28
4.3.1	Serviciul de alimentare cu apă	28
4.3.2	Accesibilitatea populației raionului Cahul la serviciile de canalizare.....	30
5	Cadrul instituțional, operatori – servicii de alimentare cu apă și canalizare	33
	Operatori – servicii de alimentare cu apă si canalizare	33
	Planificarea sectorului de alimentare cu apă și canalizare	34
	Managementul apelor uzate	34
6	Analiza SWOT a sectorului de alimentare cu apă și canalizare	36
7	Avantaje, dezavantaje și provocări în implementarea SDSE Cahul, componenta AAC	38
8	Mecanisme specifice de dezvoltare a sectorului de aprovizionare cu apă și canalizare 2012 – 2017 și 2018-2023	40
8.1	Clustere pentru aprovizionare cu apă	40
8.2	Aglomerări a rețelei de canalizare și tratare a apelor uzate	40
	Prin urmare, Vadul lui Isac, Colibași, Brînza și Văleni ar trebui să formeze o asociație a apelor uzate și să transporte și trateze apele lor uzate la o STAU centrală situată la sud de Văleni. ..	41
9	Evaluarea necesarului de investiții	42
9.1	Generalități	42
9.2	Evaluarea necesarului de investiții pentru alimentarea cu apă, colectarea și epurarea apei uzate, perioada 2012-2025	42

9.3	Obiective și priorități pentru dezvoltarea sectorului de apă și canalizare în raionul Cahul	43
9.3.1	Obiectiv pe termen lung.....	44
9.3.2	Obiective sectoriale de dezvoltare (până în 2025).....	47
9.3.3	Priorități.....	44
10	Obiective specifice de dezvoltare:	45
10.1	Planul de acțiuni pentru atingerea obiectivelor	45
10.2	Monitorizare și Evaluare.....	45
10.3.	Planul de acțiuni AAC ca parte a SDSE Cahul 2017-2020.....	50
11	PLAN DE ACȚIUNI 2018-2023.....	48
Anexa 1		70
Anexa 2		73
Anexa 3		76
Anexa 4		79
Anexa 5		83
Anexa 6		86
Anexa 7		90

Tabelul

Tabelul 2-1: Localitățile din raion Cahul divizate pe clustere. Colectarea datelor cu ajutorul chestionarilor	11
Tabelul 3-1: Indicatori de rezultat în sectorul AAC	26
Tabelul 3-2: Indicatori de rezultat	30
Tabelul 4-1: Conceptul de sanitație propus – locațiile STAU pentru raionul Cahul din Studiul de fezabilitate	41
Tabelul 5-1: Aprovizionare cu apă.....	42
Tabelul 5-2: Construcție sisteme de canalizare	43
Tabelul 6-1: Indicatori ai SDSE Cahul, componenta AAC	46

Figura

Figura 2-1: Divizarea pe clustere, r. Cahul	10
Figura 3-1: Schema sistemului de alimentare cu apă, r. Cahul	17

Anexe

Anexa 1	Infrastructura de aprovizionare cu apă și servicii de canalizare în localitățile din raion Cahul divizate pe clusterul 0. Colectarea datelor cu ajutorul chestionarilor
Anexa 2	Infrastructura de aprovizionare cu apă și servicii de canalizare în localitățile din raion Cahul divizate pe clusterul A. Colectarea datelor cu ajutorul chestionarilor
Anexa 3	Infrastructura de aprovizionare cu apă și servicii de canalizare în localitățile din raion Cahul divizate pe clusterul B. Colectarea datelor cu ajutorul chestionarilor
Anexa 4	Infrastructura de aprovizionare cu apă și servicii de canalizare în localitățile din raion Cahul divizate pe clusterul C. Colectarea datelor cu ajutorul chestionarilor
Anexa 5	Infrastructura de aprovizionare cu apă și servicii de canalizare în localitățile din raion Cahul divizate pe clusterul D. Colectarea datelor cu ajutorul chestionarilor
Anexa 6	Infrastructura de aprovizionare cu apă și servicii de canalizare în localitățile din raion Cahul divizate pe clusterul E. Colectarea datelor cu ajutorul chestionarilor
Anexa 7	Infrastructura de aprovizionare cu apă și servicii de canalizare în localitățile din raion Cahul divizate pe clusterul. Colectarea datelor cu ajutorul chestionarilor

Abrevieri

AA	Alimentare cu Apă
AAC	AAC - Aprovizionarea cu apă si servicii de canalizare
ADR Sud	Agenția de Dezvoltare Regională Sud
APL	APL - Administrația Publică Locală
BEI	Banca Europeană de Investiții
BERD	Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare
CLC	Comitet Local de Cetățeni
FNDR	Fondul Național de Dezvoltare Regională
GIZ	Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei
GLL	Grup Local de Lucru
ÎM	Întreprindere Municipală
ÎC	Întreprindere Comunală
ONG	Organizație non-guvernamentală
PA	Plan de Acțiuni
SDSE	SDSE - Strategia de Dezvoltare Socio-Economică

1 Introducere

Strategia de dezvoltare socio-economică (în continuare SDSE) a raionului Cahul, capitolul: Aprovizionare cu apă și servicii de canalizare (în continuare AAC) este documentul strategic principal aprobat la nivel raional, care stabilește viziunea de dezvoltare a domeniului apă și sanitație pentru raionul Cahul, obiectivele principale și acțiunile necesare pentru atingerea obiectivelor. Strategia a fost elaborată în colaborare cu Agenția de Dezvoltare Regională Sud cu sprijinul GIZ și Universității din Humboldt în cadrul proiectului "Modernizarea serviciilor publice locale", domeniul de intervenție nr. 1, anul 2012. La elaborarea strategiei raionului Cahul a fost aplicată o metodologie de planificare participativă care vizează identificarea unor obiective specifice pentru sectorul AAC pe termen mediu și lung. Strategia a fost elaborată pentru un termen mediu de 5 ani (2012-2017), fiind aprobată prin decizia CR Cahul nr. 06/01-III din 17 iulie 2012 ca parte a Programului de dezvoltare socio-economică a raionului Cahul.

Scopul strategiei este de a oferi o orientare clară în domeniul dezvoltării sectorului de aprovizionare cu apă și canalizare pentru asigurarea accesului populației la servicii îmbunătățite cantitativ și calitativ.

La elaborarea strategiei a fost aplicată o metodologie de planificare inovatoare, care implică prioritățile locale și naționale în sectorul de alimentare cu apă și canalizare, acestea fiind stabilite în mod participativ de către comunitățile locale din r-l Cahul.

Procesul de planificare a fost organizat de Consiliul Raional Cahul prin intermediul Grupului de lucru raional.

Coordonarea procesului a fost asigurată de Agenția de Dezvoltare Regională Sud cu asistența Agenției de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ). Procesul participativ s-a realizat prin colaborarea GIZ cu Universitatea Humboldt din Germania, care a asigurat implicarea tuturor persoanelor interesate în procesul de identificare a necesităților și stabilirii opțiunilor de dezvoltare. Strategia și planul de acțiuni pentru implementarea strategiei au fost elaborate pentru perioada anilor 2012-2017, astfel la finele anului 2017 strategia a expirat și a apărut necesitatea actualizării. La solicitarea Consiliului Raional Cahul cu suportul financiar al GIZ în luna martie 2018 a fost lansat procesul de actualizare al planului de acțiuni, capitolul: asigurare cu apă și servicii de canalizare ca parte a SDSE Cahul.

Contextul strategic

Strategia de dezvoltare socio-economică a raionului Cahul reprezintă un document complex elaborat în scopul identificării potențialului uman, social, economic și a oportunităților de dezvoltare a raionului Cahul, precum și trasării vectorului de dezvoltare armonioasă a localităților pentru perioada 2012 – 2017.

Scopul Strategiei de dezvoltare socio-economică (SDSE) a raionului Cahul, componenta aprovizionarea cu apă și canalizare (AAC) este **de a oferi o orientare clară pe domeniul dezvoltării sectorului de aprovizionare cu apă și canalizare în scopul de asigurare a accesului populației la servicii îmbunătățite cantitativ și calitativ.**

Strategia a fost elaborată în corespundere cu următoarele priorități naționale:

- Reducerea morbidității provocate de calitatea apei
- Creșterea nivelului de aprovizionare a populației cu apă și canalizare
- Asigurarea aprovizionării cu apă timp de 24 ore din 24 ore
- Creșterea nivelului de asigurare a populației cu sisteme de canalizare îmbunătățite
- Stoparea deteriorării infrastructurii existente
- Accesul îmbunătățit al copiilor din școli și grădinițe la apă

În cadrul procesului participativ de elaborare a strategiei au fost prioritizate și prioritățile raionale. Acestea sunt:

- Îmbunătățirea dezvoltării economice
- Sporirea numărului de persoane care beneficiază de servicii calitative de apă și canalizare
- Îmbunătățirea accesului la aprovizionarea cu apă și canalizare pentru instituțiile publice

Componenta AAC din cadrul acestei strategii este elaborată pentru perioada 2018 – 2023 și depășește termenii generali ai SDSE. Stabilirea direcțiilor de dezvoltare a sectorului AAC s-a bazat pe prevederile generale ale SDSE a raionului Cahul.

Procesul de actualizare al strategiei

Una din axele importante în asigurarea eficienței serviciilor publice locale este planificarea și programarea integrată la nivel local, aceasta constitund fundamentul pentru realizarea măsurilor investiționale. Cele mai pertinente raționamente de justificare a necesității actualizării Planului de acțiuni 2012-2017 și stabilirea intervențiilor noi pentru perioada 2018-2023 enunțate de reprezentanții Grupului de lucru raional Cahul au fost:

- elaborarea și aprobarea în ultimii ani a unor noi documente relevante sectorului AAC (studii de oportunitate și fezabilitate...)
- lansarea mai multor proiecte locale și intercomunitare, care nu se regăsesc în documentul existent
- necesitatea de analiză și abordare a opțiunilor de canalizare, nu doar de alimentare cu apă
- transferul accentului de la "acces la serviciile de apă și canalizare" pe "conectivitate la servicii apă și canalizare" și sporirea calității serviciilor pentru apropierea de standardele europene

Actualizarea Planului de acțiuni în domeniul AAC se realizează de "Grupul de lucru pentru actualizarea Planului de Acțiuni privind alimentarea cu apă și canalizare a raionului Cahul pentru anii 2018 - 2023" creat prin dispoziția președintelui raionului Cahul nr. 57-d din 06.03.2018. Grupul este constituit din 31 persoane, reprezentând APL, parteneri de implementare, furnizori servicii, factori interesați și beneficiari ai serviciilor AAC.

Metodologie

Metodologia de actualizare a Planului de acțiuni este una participativă, bazată pe următoarele acțiuni:

- *Pregătirea* – elaborarea, discutarea și aprobarea metodologiei de evaluare a Planului de Acțiuni pentru perioada 2012-2017
- *Crearea consensului la nivel local*, ce presupune crearea structurii de lucru la nivel local – Grupul de Lucru Raional Cahul
- *Stabilirea priorităților naționale*, reiesind din politicile publice naționale pentru sectorul AAC
- *Identificarea priorităților locale* în mod participativ în cadrul mai multor activități
- *Colectarea datelor* pentru fundamentarea și argumentarea deciziilor și a intervențiilor necesare de realizat în domeniul aprovizionării cu apă și servicii canalizare. Aceasta a inclus cercetarea de birou și analiza documentelor relevante prezentate de către Consiliul Raional Cahul, primăria mun. Cahul, ADR Sud, GIZ, S.A. Canal Cahul ș.a.

- *Analiza datelor*, ce presupune analiza informațiilor colectate în conformitate cu metodologia aprobată, verificarea/clarificarea unor aspecte din analiză;
- *Continuarea colectării de date* prin interviuri semi-structurate, vizite în teren (discuții cu reprezentanții ADR Sud, vice-președintele CR Cahul, reprezentanți APL II și APL I, societatea civilă, reprezentanții business-ului,) și analiza lor.
- *Validarea Raportului de evaluare a Planului de acțiuni în domeniul AAC pentru anii 2012-2017* realizată în cadrul ședinței Grupului de lucru raional și lansarea etapei a doua a procesului participativ – elaborarea planului de acțiuni pentru perioada 2018-2023
- Organizarea ședințelor de planificare strategică în focus-grupuri pe clustere (Cluster O, D, E, A-B și C) și elaborarea planului de acțiuni
- Consultarea publică a proiectului planului de acțiuni pe pagina oficială a CR Cahul <http://cahul.md/> și organizarea audierilor publice
- *Raportarea și diseminarea* ce presupune prezentarea către GIZ a Raportului preliminar de evaluare a Planului de acțiuni AAC cu constatările preliminare și setul de propuneri și recomandări;
- Transmiterea planului de acțiuni pentru aprobare către CR Cahul

Evaluarea cadrului legislativ

Activitatea serviciilor de alimentare cu apă și canalizare la nivel național sunt reglementate de următoarele regulamente și acte normative:

- Regulamentul – cadru privind folosirea sistemelor comunale de alimentare cu apă și canalizare. Aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr.656 din 27 mai 2002;
- Regulamentul – cadru privind exploatarea tehnică a sistemelor de alimentare cu apă și canalizare. Ordin nr.6 din 24.01.2006 ADR.
- Metodica elaborării normativelor de consum tehnologic al apei la întreprinderile prestatoare de servicii alimentare cu apă și canalizări a Republicii Moldova. Aprobate de MDT, C și GC al RM cu ordinul nr. 163 din 27.10.1999;
- Regulament-Cadru privind recepționarea apelor uzate , eliberarea condițiilor tehnice și autorizațiilor de deversare a apelor uzate în sistemul de canalizare al localităților. Ordinul nr.40 din 18.02.2005 al Departamentului Construcțiilor și Dezvoltării Teritoriului.
- Regulamentul securității tehnice la exploatarea gospodăriei apeduct și canalizare. Aprobat de MGC și L cu ordinul nr.69 din 11 martie 1990;
- Consiliul raional va prevedea în planurile sale de monitorizare îndeplinirea acestei strategii, adaptarea și aprobarea prin decizia Consiliului Raional Cahul, cât și aplicarea acestor prevederi în practică.

2 Abordarea specifică în asigurarea serviciilor AAC în raionul Cahul

Strategia de dezvoltare socio-economică (SDSE) a raionului Cahul, componenta Aprovizionare cu apă și servicii de canalizare ca document strategic principal stabilește viziunea de dezvoltare a domeniului apă și sanitație pentru raionul Cahul, obiectivele principale și acțiunile necesare pentru atingerea obiectivelor.

Rolul principal în implementarea strategiei revine Consiliului Raional Cahul și partenerilor de dezvoltare. La fel, CR Cahul este responsabil și de monitorizarea și evaluarea implementării SDSE. În perioada 2012-2017 monitorizarea procesului de implementare a componentei AAC a fost realizată prin intermediul Direcției construcții, gospodărie comună, drumuri, elaborarea și atragerea proiectelor investiționale. Anual Consiliul Raional Cahul a audiat rapoartele privind implementarea strategiei, componenta AAC. Grupul Local de Lucru, în baza raportului de monitorizare, a propus soluții de îmbunătățire și eficientizare a procesului de realizare a prevederilor componentei AAC.

Obiectivul pe termen lung al SDSE Cahul este asigurarea accesului la aprovizionarea cu apă în condiții de siguranță și înaltă calitate pentru cetățeni și agenți economici.

Conform Strategiei de alimentare cu apă și sanitație (2014-2028) a Republicii Moldova "regionalizarea" este principalul vector în dezvoltarea sectorului serviciilor de alimentare cu apă și canalizare, avînd ca finalitate îmbunătățirea performanțelor din sector prin asigurarea unui management eficient și profesionist.

În corelare cu strategia națională, SDSE Cahul, componenta AAC are la bază o abordare strategică nelimitată de hotarele administrativ-teritoriale ale raionului, fiind construită pe divizarea teritoriului pe clustere pentru optimizarea proceselor de proiectare și asigurare a accesului la servicii de aprovizionare cu apă și canalizare. Conform strategiei localitățile raionului au fost grupate și prioritizate în baza necesităților pentru servicii de apă și canalizare, fiind create **5 Clustere (A, B, C, D, E)**:

- Clusterelor D și E sunt situate în partea de sud și sud-est a raionului;
- Clusterelor A, B, C sunt amplasate în partea de nord și nord-est a raionului
- Satele Borceag, Frumușica și Chioselia nu fac parte din clustere
- Orașul Cahul și satele învecinate (**clusterul 0**) la etapa elaborării SDSE, componenta AAC nu constituie cluster.

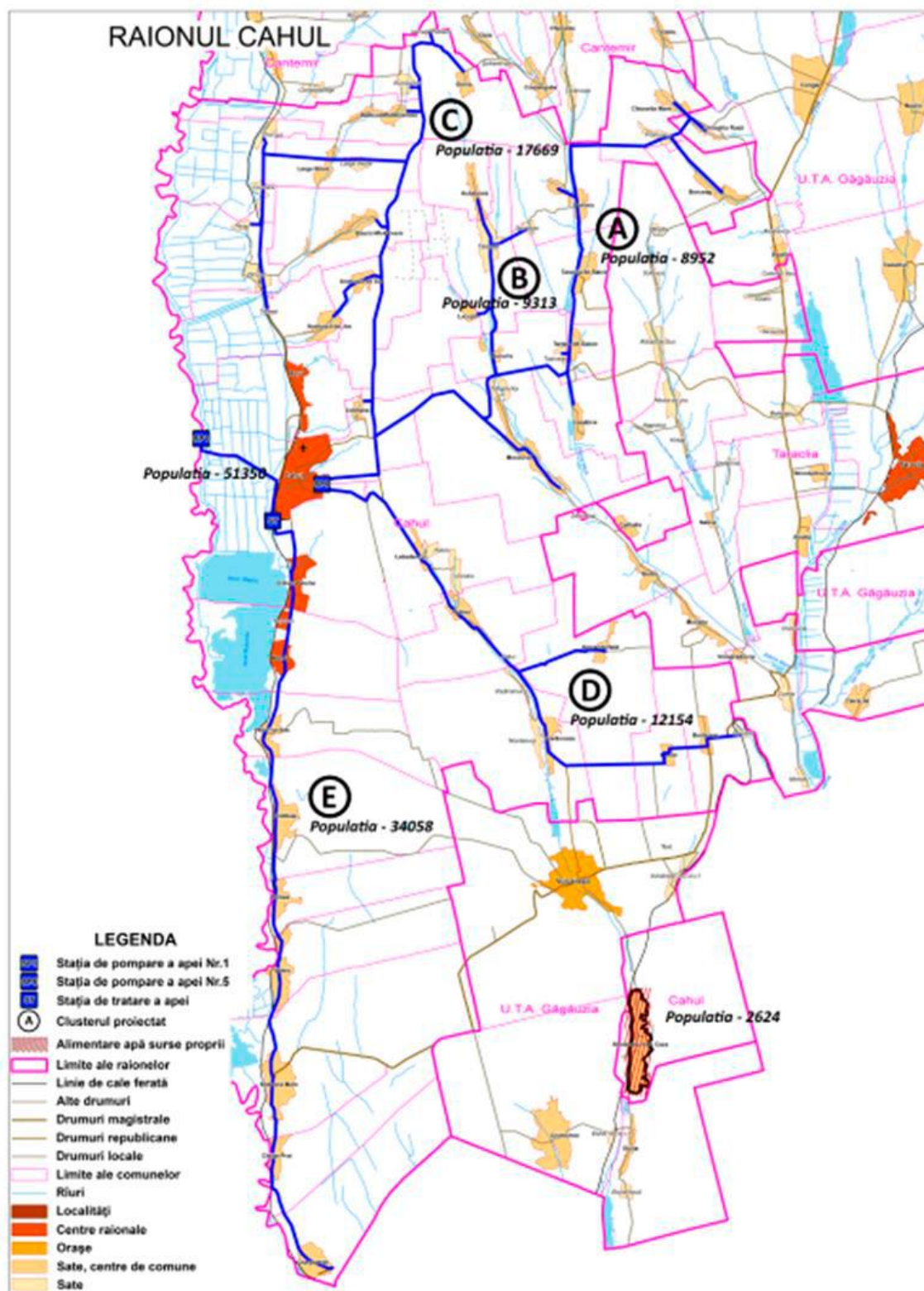
Abordarea folosită pentru a defini clusterul sau zona optimă de funcționare pentru serviciile AAC s-a bazat pe următoarele ipoteze:

- Zona optimă de operare pentru serviciile AAC se bazează pe nevoia de servicii de aprovizionare cu apă. S-a presupus că serviciile de canalizare vor urma serviciile de aprovizionare cu apă;
- Primul pas în definirea zonei optime de funcționare pentru serviciile de apă a fost inventarierea surselor de apă existente și a infrastructurii din acest domeniu;
- În baza informațiilor colectate de experți, au fost propuse mai multe opțiuni posibile cu privire la modul de abordare a problemelor de alimentare cu apă în întregul raion. Acest lucru a fost realizat prin luarea în considerare a modului de utilizare a surselor de apă existente și / sau construirea de noi prize de apă pentru apele de suprafață;
- Pentru fiecare opțiune propusă, infrastructura necesară (stații de pompare, rețea de apă și a rețelei de distribuție, turnuri de apă și rezervoare) a fost determinată prin modelarea hidraulică.
- Au fost estimate costurile de investiții și de exploatare pentru fiecare opțiune;
- Zona optimă de funcționare a serviciilor de alimentare cu apă se va baza pe abordarea cost-eficacitate

Tabelul 2-1: Localitățile din raion Cahul divizate pe clustere

CLUSTER 0	CLUSTER A	CLUSTER B	CLUSTER C	CLUSTER D	CLUSTER E	Localități în afara clusterelor
Mun. Cahul	Burlacu	Moscovei	Cotihana	Lebedenco	Vadul lui Isac	Borceag
Crihana Veche	Taraclia de Salcie	Bucuria	Andrusul de Jos	Hutulu	Colibași	Frumușica
Pașcani	Tudorești	Lucești	Andrusul de Sus	Ursoaia	Brînza	Chioselia
Manta	Tartaul de Salcie	Trifeștii Noi	Tretești	Pelinei	Văleni	
Roșu	Lopățica	Spicoasa	Baurci Moldoveni	Sătuc	Slobozia Mare	
		Huluboaia	Larga Nouă	Vladimirovca	Cîșlița Prut	
		Tătăraști	Larga Veche	Nicolaevca	Giurgiulești	
			Badicul Moldovenesc	Găvănoasa		
			Rumeanțev	Alexander-field		
			Iasnaia Poleana	, Iujnoe		
			Doina	Burlăceni		
			Paicu	Greceni		
			Cucoara	A.I.Cuza		
			Chircani			
			Zîrnești			

Figura 2-1: Divizarea pe clustere, r. Cahul

Asigurarea cu servicii de apă a clusterelor se bazează pe 2 opțiuni:

- **Opțiunea 1** - alimentarea centralizată din râul Prut, ce prevede conectarea tuturor satelor din raionul Cahul la sursa de alimentare cu apă centrală existentă a orașului Cahul gestionată de operatorul regional.
- **Opțiunea 2** - alimentarea decentralizată, care prevede, că fiecare localitate satisface cererea de apă necesară din sondele arteziene situate la o distanță de maxim 1 km în afara localității, iar numărul de sonde necesare depinde de cererea de apă și debitul sondelor din regiune.

Asigurarea cu servicii de canalizare în raion, conform SDSE Cahul, component AAC, se bazează, de asemenea, pe principiul clusterizării. Modul de aplicare a acestor principii – în analiza ulterioară.

3 Procesul de implementare a SDSE AAC Cahul 2012 -2017

3.1.1 Clusterul 0

Clusterul 0 — or. Cahul - Crihana Veche - Pașcani - Manta - Roșu

Raionul Cahul a demarat procesul de regionalizare a serviciilor de alimentare cu apă și canalizare în anul 2012. Soluția optimă identificată de experți pentru obținerea celui mai bun raport calitate/preț pentru serviciul de alimentare cu apă și canalizare, conform concluziilor studiului de oportunitate, este delegarea gestiunii serviciului către un operator unic la nivelul raionului Cahul.

Clusterul 0 este clusterul pilot, în baza căruia s-a lansat și se realizează regionalizarea serviciului AAC în raionul Cahul după principiul de cooperare intercomunitară. În scopul dezvoltării unui serviciu durabil de alimentare cu apă și canalizare localitățile clusterului 0 prin deciziile Consiliul Orășenesc Cahul, Consiliilor locale Crihana Veche, Manta și Roșu) la 12 noiembrie 2015 au semnat Acordul de cooperare, care reprezintă cadrul general de cooperare în vederea dezvoltării durabile, echilibrate, susținute și cuprinzătoare a serviciilor de aprovizionare cu apă și de canalizare, prin furnizarea/prestarea, în comun, a acestor servicii pe teritoriul unităților administrativ-teritoriale semănate, și realizarea, în comun, a proiectelor de dezvoltare a infrastructurii aferente serviciilor.

În acest cluster este creat sistemul centralizat de aprovizionare cu servicii de apă și canalizare gestionat de operatorul regional. Nucleul acestui cluster este municipiul Cahul. Operatorul regional S.A. Apă-Canal Cahul este forța motrice în prestarea serviciilor de distribuție a apei în zonele rurale. Investițiile în clusterul 0 sunt prioritare, dar și necesitatea "construirii" unui model eficient de cooperare intercomunitară, care să constituie un exemplu pentru celelalte cluster din raion. În ultimii ani în localitățile clusterului 0 s-au făcut investiții consistente, care au dus la sporirea acesului populației la serviciile de aprovizionare cu apă potabilă și canalizare. Este vorba de:

- Proiectul **"Apă curată pentru comunitățile bazinului râului Prut"** finanțat din FNDR. (an. 2011 - 2013), Costul total al proiectului: 16907,5 mii lei;
- Proiectul **"Aprovizionarea cu apă potabilă a satului Roșu"**, finanțat de Guvernul României, prin Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (an. 2013). Bugetul proiectului 3297,71 mii lei;
- Proiectul **"Aprovizionarea cu sistem de canalizare a s. Roșu"**, finanțat de Guvernul Federal German, Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (2014 -2016). Bugetul proiectului -16 040 519 MDL.
- Proiect **"Reabilitarea stației de tratare a apei din Cahul"**. La 15 iunie 2017 a avut loc inaugurarea Stației de tratare a apei potabile din orașul Cahul. Lucrările de reparație a stației au fost lansate în luna februarie 2016 și au constat în: lucrări de finisare interioară a sălii de filtre, sălii de reagenți și blocului administrativ, termoizolarea fațadelor clădirii, cu înlocuirea geamurilor și ușilor, reparația acoperișului, schimbarea conductelor și accesoriilor de apă, fiind finalizate la data de 4 mai 2017. Costul total al proiectului fiind de 10,8 mln lei. Capacitatea stației de tratare a apei din Cahul este de 17,4 mii m3/zi.
- Proiectul **"Conectarea caselor individuale la sistemul centralizat de canalizare din s. Roșu, Rn. Cahul"**, implementat în cadrul programului "Modernizarea Serviciilor Publice Locale" gestionat de GIZ. Proiectul presupune conectarea a 2800 locuitori la rețeaua de canalizare. Bugetul proiectului - 197 mii euro (4 334 mii lei) este oferit de Guvernul României și contribuția localității de circa 500000 lei. Proiectul urmează a fi finalizat către 30 iunie 2018.

Pentru asigurarea continuității activităților inițiate în perioadele anterioare și în conformitate cu SDSE Cahul, componenta AAC, pentru realizarea obiectivului de regionalizare a serviciilor în parteneriat cu GIZ și ADR Sud și cu participarea directă a APL Cahul, Roșu, Crihana Veche și Manta au fost realizate următoarele:

- Elaborarea de către experții instituționali GIZ a modelului instituțional de regionalizare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare în raionul Cahul (pentru or. Cahul, s. Crihana Veche, Manta și Roșu) - iulie 2015;
- Elaborarea Acordului de cooperare pentru dezvoltarea unui serviciu și sistem durabil de alimentare cu apă și de canalizare în raionul Cahul – semnat noiembrie 2015;
- Aprobarea deciziei de către Consiliul orășenesc Cahul cu privire la aprobarea studiului de oportunitate, Acordului de cooperare și formei de gestiune a serviciului de alimentare cu apă și de canalizare - septembrie 2015;
- Aprobarea deciziei de către Consiliul sătesc Roșu, Crihana-Veche și Manta cu privire la aprobarea studiului de oportunitate, Acordului de cooperare și formei de gestiune a serviciului de alimentare cu apă și de canalizare – octombrie 2015;
- Inventarierea bunurilor aferente serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, aflate în gestiune la Î.M. “Apă-Canal Cahul” – aprilie - mai 2016/gruparea după criteriul Domeniul public-Domeniul privat;
- Aprobarea de către consiliul orășenesc Cahul a deciziei privind reorganizarea ÎM Apă Canal Cahul în societate pe acțiuni – noiembrie 2016.

Una din reușitele ultimelor ani în domeniul AAC a fost reorganizarea ÎM Apă-Canal Cahul și crearea S.A. Apă-Canal Cahul. Primăria mun. Cahul prin Decizia nr. 7/29 (21/29)-XXv din 5 octombrie 2017 desfășoară adunarea generală a acționarilor Societății pe Acțiuni „Apă-Canal Cahul”, unde se adoptă următoarele:

- Aprobarea Regulamentului Consiliului de administrație a SA „Apă-Canal Cahul”.
- Aprobarea Regulamentului Comisiei de cenzori a SA „Apă-Canal Cahul”.
- Alegerea membrilor Consiliului de administrație a SA „Apă-Canal Cahul”.
- Alegerea membrilor Comisiei de cenzori a SA „Apă-Canal Cahul” sau delegarea acestor atribuții unei organizații de audit.
- Identificarea membrilor ce vor face parte din rezerva Consiliului de administrație și a Comisiei de cenzori a SA „Apă Canal-Cahul”.
- Stabilirea și aprobarea cuantumului retribuției lunare a membrilor Consiliului de administrație și a Comisiei de cenzori.
- Aprobarea Regulamentului de organizare și desfășurare a concursului pentru ocuparea funcției de director al SA „Apă-Canal Cahul”.
- Organizarea concursului și angajarea directorului SA Apă-Canal Cahul

După reorganizarea operatorului regional APL-urile, în conformitate cu prevederile Acordului de cooperare, au început pregătirea pentru delegarea serviciilor de aprovizionare cu apă către operatorul regional. În luna aprilie APL Manta semnează acordul de delegare a serviciilor, iar APL Crihana-Veche și Roșu sunt în procesul de pregătire către acest proces.

Un pas important în stabilirea viziunii de ansamblu privind dezvoltarea serviciilor apă și canalizare în raionul Cahul a fost elaborarea cu suportul băncii germane KfW a **”Studiului de Fezabilitate**

privind alimentarea cu apă potabilă și servicii de canalizare în raionul Cahul” (finalizat în 2017). La ora actuală se află în proces de negociere contractul de finanțare cu KfW în valoare de cca 22 mln euro pentru implementarea următoarelor măsuri:

- 1) Stația de captare a apei brute, incluzând deznisipatorul
- 2) 8.2 km de apeduct magistral de la Stația de pompare nr. 1 către Stația de Tratare a Apei,
- 3) Reducerea apei necontorizate și reabilitarea a 1.2 km de rețea de apeduct,
- 4) Stația de Epurare a Apelor Uzate 32,000 populație echivalent (faza I),
- 5) Măsuri de îmbunătățire a Stației de Tratare a Apei,
- 6) Stațiile de pompare a Apelor Uzate și reabilitarea a 4.5 km de colectoare de canalizare,
- 7) Cladirea de oficii pentru Apa Canal, parcare, atelierul și echipament
- 8) Dacă vor fi disponibile surse financiare adiționale, sunt agreate următoarele priorități:
- 9) Reabilitarea adițională și extinderea rețelei de apeduct (11.0 km) cu conectările individuale în Cahul,
- 10) Reabilitarea adițională și extinderea colectoarelor de canalizare (45.5 km) cu conectările individuale în Cahul,
- 11) Sistemul de alimentare cu apă și canalizare din satul Cotihana cu conectarea lor la serviciul centralizat al orașului Cahul (fiecare cca 8.0 km).

Cu privire la serviciile de canalizare a localităților clusterului 0 trebuie de menționat faptul, că pe lângă proiectul de aprovizionare cu sistem de canalizare a locuitorilor s. Roșu în cadrul clusterului, și anume, în s. Crihana Veche se implementează un proiect cu suportul financiar al Fondului Ecologic Național, care presupune construcția rețelei de canalizare și a 2 stații de epurare. Proiectul este în proces de implementare și este orientat spre asigurarea accesului la servicii canalizare atât a instituțiilor publice, cât și a gospodăriilor casnice din localitate.

3.1.2 **Clusterelor A-B**

Cluster A, B – Cahul – Moscovei – Bucuria – Lucești – Tătăraști – Huluboaia – Tartaul de Salcie – Lopățica – s. Taraclia de Salcie – Burlacu.

Mai multe studii și cercetări au demonstrat, că apele subterane din această zonă sunt de joasă calitate și fără un tratament adecvat nu pot fi folosite ca apă potabilă, deaceia aceste localități nu dispun de o altă alternativă tehnică fezabilă în afară de sistemul centralizat de alimentare cu apă din Cahul. Construcția unui sistem regional integrat la nivelul clusterului poate fi fezabil d.p.d.v. economic.

În acest scop, **Consiliul Raional Cahul a elaborat documentația tehnică de proiect** (finalizată în 2014), pentru construcția apeductului magistrală, a cărui cost de realizare este de cc 45,2 mln lei. Au fost proiectate principalele conducte de transportare pentru clusterelor A-B și C. Proiectul elaborat se bazează pe vechile standarde de consum și necesită a fi ajustat, dar aceasta este imposibil din cauza insuficienței de resurse financiare în bugetul raionului. Sistemele de distribuție din localități, în mare parte, sunt disponibile, dar și ele trebuie revizuite.

3.1.3 **Clusterul C**

Clusterul C – Cahul – Andrușul de Jos – Andrușul de Sus – s. Baurci Moldoveni – com. Larga Nouă – s. Badicul Moldovenesc – com. Doina – com. Zîrnești

Pentru aprovizionarea cu apă a localităților clusterului C, **Consiliul Raional Cahul a elaborat documentația tehnică de proiect** (finalizat în 2014) pentru construcția apeductului magistrală a cărui

costuri de implementare constituie cca 58,7 mln lei. Soluția tehnică fezabilă pentru asigurarea cu servicii de alimentare cu apă este rețeaua centralizată. Conform studiului de fezabilitate "Aprovizionarea cu Apă și Canalizare în raionul Cahul" BMZ-No 2015 683 44 elaborat în anul 2016 de către KfW Development Bank Clusterul C nu este abordat separat, ci împreună cu clusterelor A și B, deoarece la etapa de planificare a dezvoltării pe perioada 2018-2023 aceste clusteruri vor fi abordate în comun.

3.1.4 Clusterul D

Clusterul D este constituit din localitățile: Hutulu, Lebedenco, Ursoaia, Pelinei, Sătuc, Vladimirovca, Găvănoasa, Nicolaevca, Alexanderfield, Iujnoie, Burlăceni, Greceni.

La moment clusterul D este cel mai avansat în raionul Cahul (după clusterul 0) în ce privește investițiile în infrastructura de apă și angajamentele clare pentru realizarea lucrărilor de construcție a rețelei centralizate. Aceasta se datorează faptului, că gradul de acces la serviciile de aprovizionare cu apă potabilă a locuitorilor din localitățile clusterului este foarte redus și condițiile de alimentare cu apă și canalizare sunt cele mai nesatisfăcătoare.

Procesul de programare și planificare a creării unui serviciu regional centralizat de alimentare cu apă în localitățile clusterului D a început în anul 2013 prin depunerea de către APL-uri a notei conceptuale la ADR Sud la Apelul propunerilor de proiecte din resursele financiare al FNDR. Fiind considerat un proiect viabil, **Consiliul Raional Cahul a acordat sprijin acestor localități prin elaborarea documentației tehnice de proiect pentru localitățile Clusterului "D"** (Cahul – Lebedenco – Hutulu – Ursoaia – Pelinei – Sătuc – Vladimirovca – Găvănoasa) privind aprovizionarea cu apă și canalizare de la Întreprinderea Municipală "Apă - Canal" Cahul la sumă de 1, 2 mln. lei.

În 12 noiembrie 2015, în cadrul ședinței Comitetului Director Local al Proiectului-pilot „Modernizarea serviciilor publice locale (MSPL) în sectorul aprovizionării cu apă și canalizare pentru raionul Cahul", a fost semnat un Acord Adițional la Memorandumul de Înțelegere semnat în decembrie 2014, privind includerea comunei Lebedenco în proiectul aprovizionării cu apă și canalizare a raionului Cahul.

Cu suportul tehnic și financiar al GIZ a fost inițiată procedura de actualizare a proiectului tehnic în conformitate cu Studiul de fezabilitate a raionului pentru apeductul magistral Cahul –Lebedenco-Pelinei-Găvănoasa – Vulcănești – Al.I.Cuza și rețelele interioare a satelor Lebedenco, Hutulu , Ursoaia, Pelinei, Sătuc, Găvănoasa, Vladimirovca și Nicolaevca (costurile de reproiectare fiind de cca 7 mln lei).

Astfel, la moment în localitățile clusterului D s-a dat start implementării proiectului "Construcția apeductului magistral Cahul – Lebedenco- Pelinei – Gavanoasa – Vulcanesti (sate) – Alexandru Ion Cuza și a rețelelor interne în comunele Lebedenco, Pelinei și Gavanoasa". Proiectul va fi implementat în 2 etape:

- 1) La prima etapă Agenția pentru Dezvoltare și Cooperare a Elveției (CDE) s-a angajat prin finanțare a 2,2 mln euro pentru proiectarea și construirea liniei principale Cahul –Lebedenco, inclusiv sistemele de distribuție a celor 3 sate a comunei: Lebedenco, Hutulu, Ursoaia. Conform acordului de grant lucrările urmează a fi lansate în luna iunie 2018 și până la finele anului 2018 80% din locuitorii comunei Lebedenco r-ul Cahul vor beneficia de servicii de aprovizionare cu apă potabilă, furnizat de

operatorul regional S. A. Apă-Canal Cahul. Unitatea de Implementare a acestui proiect este Agenția de Dezvoltare Regională Sud.

- 2) Etapa a II a asigurării infrastructurii de alimentare cu apă a clusterului D presupune proiectarea și construcția magistralei din s. Lebedenco pînă în s. A. I. Cuza cu rețelele interioare în localitățile Pelinei, Găvănoasa, Vladimirovca și Nicolaevca, în valoare de 2, 808 mln euro cu finanțare de partea Uniunii Europene prin intermediul GIZ.

În implementarea acestor proiecte GIZ acționează ca coordonator al procesului.

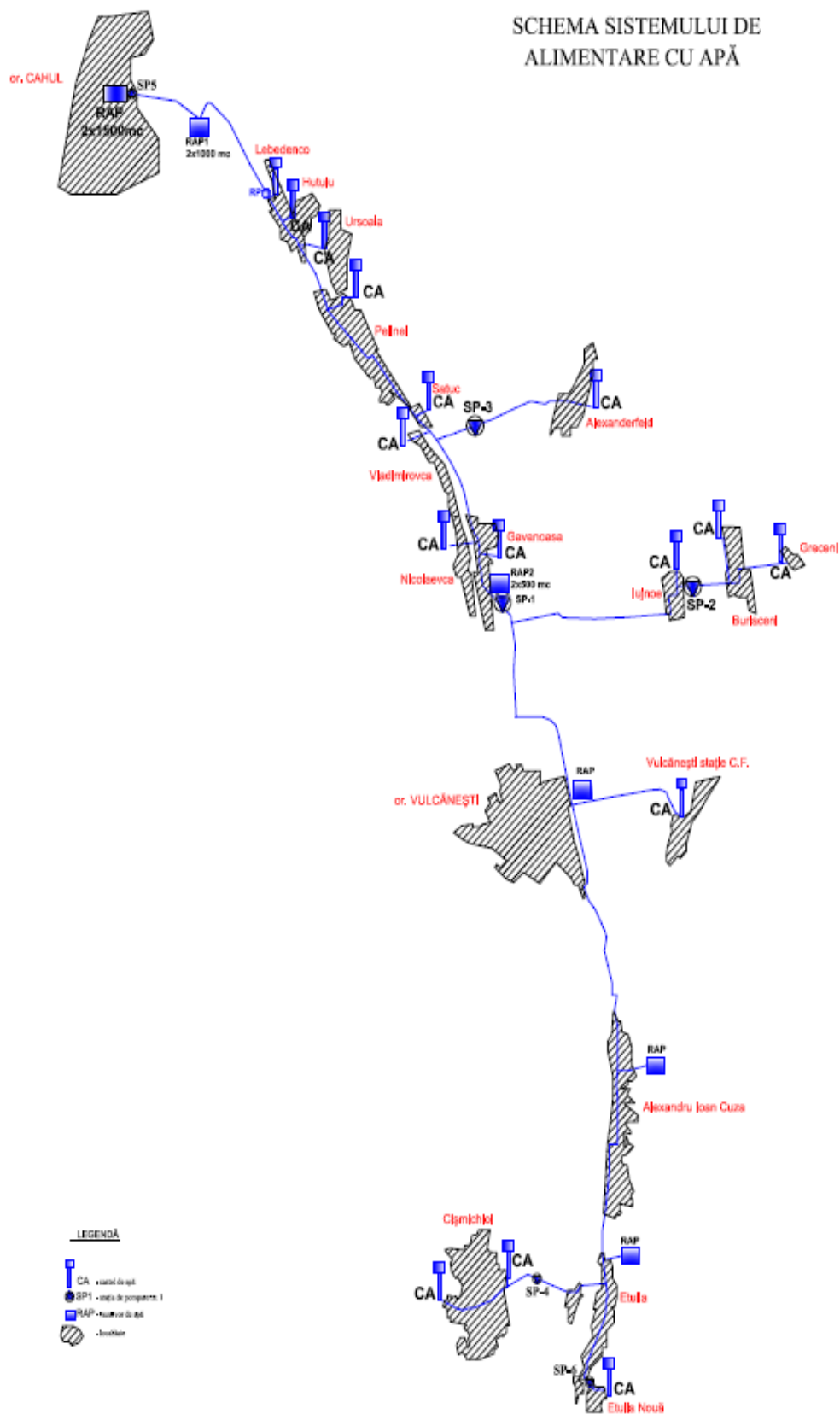
Una din localitățile incluse mai tîrziu în clusterul D este satul Alexandru Ioan Cuza. Crearea infrastructurii interioare de alimentare cu apă pentru populația s. A. I. Cuza a fost asigurată prin proiectul "Construcția sistemului de alimentare cu apă potabilă în satul A. I. Cuza" cu sprijinul financiar al Proiectului Elveției de Apă și Sanitație în Moldova, în baza Contractului de Cooperare între Fundația Filiala din Moldova a Fundației „SKAT”, ca implementator a proiectului de apă și sanitație în Moldova (ApaSan), Consiliul raional Cahul, Consiliul sătesc A.I.Cuza și Î.M. Apă Canal, ca părți semnatare, semnat în 2015. Proiectul de construcție a apeductului interior în s. A. I. Cuza (cca. 25 km, a căror cost este de cca: 10,2 mln lei), a fost finalizat în septembrie 2017. La moment primăria A. I. Cuza este în proces de realizare a lucrărilor de conectare a gospodăriilor individuale la rețeaua de apeduct, din cele 888 gospodării casnice la moment sunt conectate 450. Proiectul prevede posibilitatea de a schimba sursa de alimentare de la apele subterane la conducta de alimentare centrală din Cahul, odată ce acest lucru va fi disponibil, adică după finalizarea construcției rețelei centralizate în clusterul D.

Satul Alexandru Ioan Cuza este prima localitate din raionul Cahul care în noiembrie 2017 a transmis spre delegare Societății pe Acțiuni Apă-Canal Cahul serviciul de alimentare cu apă.

Construcția rețelei de apeduct în clusterul D și extinderea alimentării cu apă centralizată a or. Vulcănești va spori rentabilitatea economică a serviciului. Orașul Vulcănești are o populație de circa 15,000 locuitori, aceasta sporind rata de consum a apei din sursa centralizată.

Schema sistemului de alimentare cu apă a localităților clusterului D – în figura alăturată.

Figura 3-1: Schema sistemului de alimentare cu apă, r. Cahul

3.1.5 Clusterul E

Clusterul E : Cahul - Vadul lui Isac – Colibași – Brânza – Văleni – Slobozia Mare – Cășlița Prut – Giurgiulești

Clusterul E este aprovizionat în proporție de 80 la sută cu apă prin intermediul sistemelor de ape-ducte interne cu aprovizionare cu apă din sonde arteziene. În acest cluster continuă construcțiile sistemelor de aprovizionare cu apă și canalizare în mod individual, pe primării, cu finanțare din Fondul Ecologic Național sau a altor donatori internaționali.

Localităților Clusterului E conform cercetărilor realizate și a datelor din studiile de fezabilitate li se recomandă asigurarea accesului la servicii AAC prin intermediul surselor decentralizate.

Aceste localități dispun de ape subterane în cantități suficiente și de calitate sau ușor tratabile. La moment, și interesul locuitorilor pentru conectarea la surse centralizate este mic.

Una din oportunitățile pentru crearea unui apeduct centralizat este potențialul economic al Portului Liber Giurgiulești. Și în acest sens, există 2 opțiuni: un apeduct comun sau separat (dar și canalizare) cu comunitatea Giurgiulești. Conectarea portului Giurgiulești cu un consum anual de circa 200,000 m³ nu va schimba situația. Astfel, sistemul decantralizat în clusterul E este cea mai fezabilă soluție tehnologică.

La capitolul canalizare, doar în s. Giurgiulești se află în curs de implementare a unui proiect de construcție a rețelei de canalizare cu bugetul total de cca 16 mln lei, finanțat etapizat de Fondul Ecologic Național. Până la moment sunt construite 4 km de rețea.

3.1.6 Localități în afara clusterelor: Borceag, Chioselia Mare și Frumușica

În aceste localități sunt în total 401 gospodării casnice dintre care 182 sunt conectate la rețelele interne de apeduct. Sursa de apă sunt fântinile arteziene. Serviciile sunt gestionate de întreprinderea municipală. În perspectivă, se dorește extinderea rețelor de apeduct și creșterea gradului de acces a populației la servicii calitative de aprovizionare cu apă.

3.2 Concluzii privind implementarea componentei AAC în perioada 2012-2017 și premise pentru Planul de Acțiuni 2018-2023.

Implementarea Strategiei de Dezvoltare Socio-Economică a raionului Cahul 2012-2017 componenta AAC este un proces continuu și de lungă durată. Realizarea totală a strategiei presupune costuri foarte mari și depășirea unor constrângeri juridice și instituționale complexe. Datorită suportului tehnic și financiar acordat Consiliului Raional Cahul de către Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei, prin intermediul proiectului "Modernizarea Serviciilor Publice Locale (MSPL) în Moldova", a Băncii Germane KfW și a altor instituții donatoare, implementarea strategiei se realizează, în mare măsură, cu succes.

Cei mai importanți factori, care au adus la atingerea unui nivel relativ bun, de realizare a strategiei 2012-2017 sunt:

- interesul sporit din partea CR Cahul și capacitatea de a convinge donatorii pentru finanțarea proiectelor de sporire a accesului populației la servicii de apă și canalizare
- clusterizarea serviciilor AAC
- promovarea cooperării intercomunitare în soluționarea problemelor din domeniul AAC
- crearea S.A.Apă-Canal Cahul

În rezultatul implementării acțiunilor strategice au fost atinse următoarele efecte:

- creșterea calității apei consumate de beneficiarul final
- sporirea gradului de acces a populației la servicii de apă și canalizare
- asigurarea unui coraport rațional și rentabil dintre prețul și calitatea serviciilor
- responsabilizarea consumatorului, creșterea gradului de informare și implicare în soluționarea problemelor din domeniul AAC
- perspectiva pentru APL de a deveni acționari ai S.A. Apă-Canal Cahul
- experiența pozitivă, care poate fi replicată la nivelul altor raioane și regiuni din Moldova.

Cele mai mari constrângeri care necesită a fi depășite în perioada 2018-2023 se referă la:

- insuficiența resurselor financiare pentru extinderea rețelelor de apeduct și canalizare și asigurarea sută la sută a populației raionului cu servicii calitative de apă canalizare
- aplicarea ineficientă a legislației în domeniul AAC, în special a Legii 303 privind organizarea serviciului AAC
- capacități reduse ale unor întreprinderi Minicipale locale în gestionarea serviciilor AAC
- neconștientizarea pînă la sfîrșit a procesului și mecanismului de delegare a serviciilor AAC către SA Apă-Canal Cahul din partea APL de nivel I

Așa dar, pentru continuarea procesului de modernizare a sectorului de AAC în raionul Cahul, este necesar un efort continuu în căutarea și identificarea de noi resurse financiare, în colaborarea eficientă a autorităților publice locale și centrale, precum și în menținerea și dezvoltarea relațiilor de parteneriat cu instituțiile donatoare implicate în acest proces.

În elaborarea planului de acțiuni AAC pentru perioada 2018-2023 în corespundere cu cele analizate anterior este necesar să se țină cont de următoarele aspecte:

1. **Elaborarea Planului de Acțiuni în conformitate cu prevederile Studiului de Fezabilitate** "Aprovizionarea cu Apă și Canalizare în raionul Cahul" BMZ-No 2015 683 44 elaborat de KfW Development Bank, care propune soluții tehnice fezabile la nivel de master plan
2. **Dezvoltarea planului de acțiuni pe clustere.** Clusterizarea este soluția tehnică optimă propusă pentru îmbunătățirea serviciilor de aprovizionare cu apă și canalizare a localităților raionului Cahul. Elaborarea planului de acțiuni bazat pe clustere va permite identificarea situației diferențiate din clusterelor 0, D, E, A-B-C cu privire la necesitățile de aprovizionare cu apă și sanitație, facilitînd elaborarea unor planuri de acțiuni specifice, care asigură un proces facil de implementare, monitorizare și evaluare a progresului în baza priorităților stabilite.
3. **Structurarea activităților conform celor 5 domenii prioritare/piloni în abordarea GIZ pentru serviciile AAC:**
 - (i) Planificarea și programarea integrată la nivel local;
 - (ii) Îmbunătățirea cooperării între APL-uri;
 - (iii) Investiții în optimizarea infrastructurii pentru prestarea serviciilor publice locale;
 - (iv) Consolidarea capacităților APL-urilor și a prestatorilor de servicii;
 - (v) Mobilizarea și sensibilizarea populației;

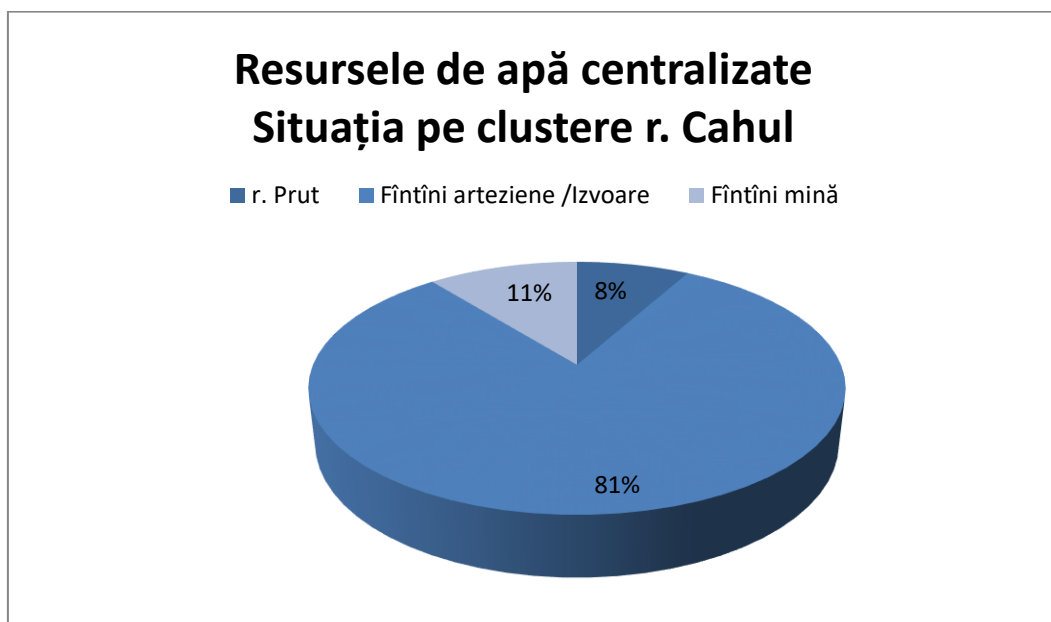
Această abordare este promovată de Proiectul „Modernizarea serviciilor publice locale în Republica Moldova” (MSPL) implementat de Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ) ca model de abordare inovatoare tehnologică, organizațională și participativă bazată pe rezultate. Aplicarea în practică a acestui model la nivel de planificare asigură premise pentru îmbunătățirea accesibilității, calității și eficienței serviciilor publice locale.

4 Situația curentă privind aprovizionarea cu apă și canalizare

4.1 Resursele de apă și calitatea apei

Alimentarea cu apă a localităților raionului Cahul conform sursei de apă se caracterizează astfel:

- Sistemul de alimentare cu apă cu surse de suprafață din Râul Prut acoperă orașul Cahul și recent s-a extins și spre localitățile învecinate, cu un sistem centralizat de alimentare cu apă
- Sistem bazat pe sursa de apă de la fântâni arteziene / fântâni mină și, de obicei, acoperă doar o parte a populație
- Consum apă din fântînile mină și izvoare.

4.1.1 Apele de suprafață

Raionul Cahul este amplasat în bazinul râului Prut și una din sursele de alimentare cu apă este apa de suprafață. Însă în majoritatea zonelor rurale drept sursă de alimentare cu apă este folosită apa subterană.

Sistemul de alimentare cu apă a municipiului Cahul este bazat pe apa de suprafață, captată din râul Prut. Stația de captare a apei este situată la cca 4 km spre vest de la centrul orasului. De la stația de captare, apa brută este pompată printr-o aducțiune cu o lungime de 8 km la stația de tratare, situată la cca 4 km spre sud de la centrul orasului. Stația de tratare include următoarele instalații: amestecător vertical pentru introducerea soluției de coagulant (sulfat de aluminiu); camere de reacție; decantoare suspendionale; filtre rapide deschise; stație de clorinare pentru tratare finală.

4.1.2 Apele subterane

Alte surse de alimentare sunt sondele arteziene, izvoarele de captaj, fântânile, râulețele Cahul, Cotihana, Salcia Mare, Salcia Mică, Valea Halmagei, Tigheci, Lărguța, care nu sunt relevante ca sursă directă de apă pentru sistemele centralizate de alimentare cu apă, deoarece ele au debite relativ mici și se confruntă cu variații sezoniere de debit considerabile. Toate aceste surse

aprovizionează cu apă nu doar populația raionului Cahul, dar asigură și condiții pentru dezvoltarea industriei, agriculturii și tuturor domeniilor vieții social-economice.

Atunci când vorbim despre apele subterane din Republica Moldova, trebuie să distingem între apa freatică din fântânile de adâncime mică (2 - 40 m) și apa subterană din fântânile adânci (100 - 300 m).

În majoritatea zonelor rurale din Republica Moldova, în general, precum și în raionul Cahul, în special, apa subterană de adâncime mică este folosită ca sursă de apă. Pentru apa freatică de adâncime mică, problema majoră constă în concentrația de nitrați și contaminarea cu substanțe microbiologice, care este cel mai mult probabil cauzată de infiltrarea apelor uzate neepurate din latrine, precum și ca rezultat al creșterii numărului de vite. Majoritatea acviferelor de adâncime nu furnizează apă potabilă de calitate, cu excepția unor zone rurale și zone îndepărtate, unde se află zona captării, acest fapt datorându-se topografiei ariei protejate și neinfluențate de activitățile antropogenice.

Pentru apa freatică de mică adâncime problema majoră este concentrația de nitrați și contaminarea microbiologică, care este cel mai probabil cauzată de infiltrarea apei uzate neepurate din latrine, sisteme de canalizare proaste și din creșterea animalelor. Majoritatea fântânilor de adâncime mică nu asigură calitatea suficientă a apei, debitul de apă variază în dependență de anotimp, iar unele dintre ele chiar seacă în perioadele secetoase.

Raionul Cahul este asigurat cu apă din 148 surse subterane funcționale, 2 surse de suprafață, 1629 fântâni publice, 4812 fântâni individuale, 42 izvoare, 23 bazine de apă, lacuri, râșoare, rezervații. Problema nitraților în apa potabilă e una dintre cele mai îngrijorătoare, deoarece circa 62% din fântâni și 5% din sondele arteziene folosite de populație conțin apă cu concentrații de peste $386,55 \pm 35,65$ mg/l ioni-nitrați (concentrația maximă admisibilă 50 mgNO₃ - /l).

Afecțiunea se manifestă cu precădere la copiii mici în primul an de viață, mai ales la cei alimentați artificial. Intoxicația apare ca rezultat al utilizării apei cu un conținut sporit de nitrați la prepararea hranei. S-a constatat că copiii până la trei luni sunt mult mai receptivi la acțiunea nitraților. Unul din factorii care condiționează această receptivitate este necesarul sporit de apă comparativ cu masa corpului (de 12 ori mai mare decât în cazul adulților).

S-a constatat că consumul apei cu nitrați afectează dezvoltarea biologică a copiilor, provocând intoxicații cronice, care nu au manifestări clinice evidente. Prevenirea methemoglobinemiei constă în următoarele:

- întreruperea consumului apei cu conținutul de nitrați mai mare decât CMA;
- monitorizarea conținutului de nitrați din sursa de apă folosită;
- existența unor surse de apă alternative, consumul apei îmbuteliate și utilizarea filtrelor individuale certificate igienic.

În sudul Moldovei în ultimii ani se atestă o scădere a nivelului pânzei freatice, precum și un deficit sporit de surse sigure de apă potabilă. Din cauza situării lor în apropierea surselor de poluare, majoritatea fântânilor și izvoarelor depășesc limitele maxim admisibile în ceea ce privește conținutul de flor, amoniac, nitrați și nitriți. Ca urmare, este afectată starea sănătății populației, cei mai vulnerabili fiind copiii și persoanele în etate. Ca rezultat crește incidența unor asemenea maladii ca hepatita virală A, dizenteria, bolile diareice acute, caria dentară ș. a.

O mare parte a populației raionului se alimentează cu apă din fântânile de mină și izvoare. Analiza situației a arătat că este necesar de a face o inventariere a surselor de apă de mică adâncime și

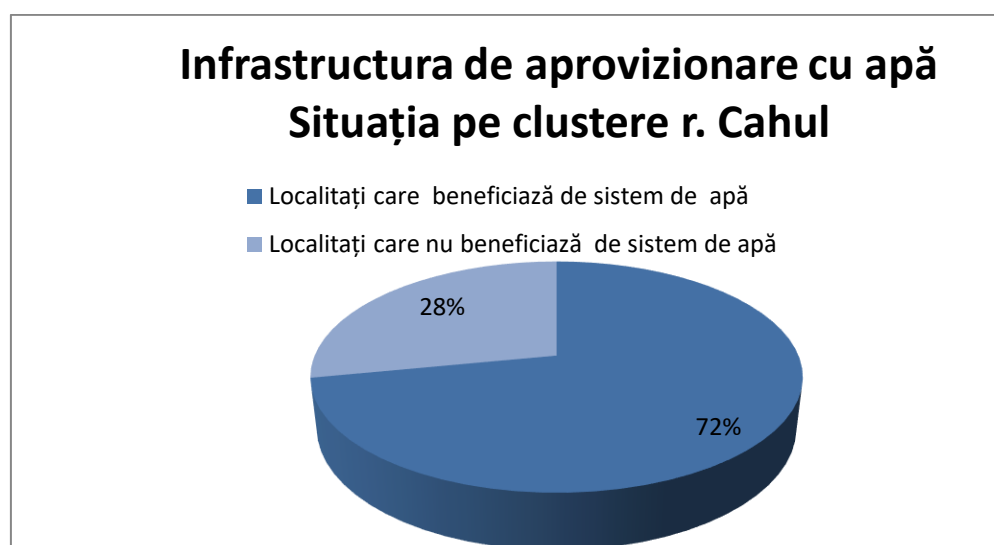
pașaportizarea lor. De asemenea este necesar de petrecut inventarierea și restabilirea pașapoartelor tehnice a puțurilor de adincime mare și a lucrărilor de etansare. În caz de necesitate unele puțuri vor fi conservate sau lichidate.

4.2 Infrastructura de aprovizionare cu apă și servicii de canalizare

Sistemul care aprovizionează cu apă potabilă populația urbană este gestionat de Societatea pe Acțiuni „Apă-Canal” Cahul. La acest sistem este conectată și rețeaua de apeduct din satul Roșu, Crihana Veche, Pașcani și Manta. Conform buletinelor lunare de analiză a apei potabile calitatea apei din rețeaua gestionată de Apă-Canal Cahul corespunde indicatorilor chimico-bacteriologici și fizici.

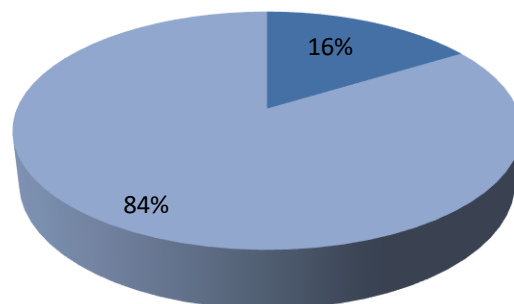
a) În raionul Cahul

Situația la zi privind infrastructura serviciilor de alimentare cu apă și canalizare în baza studiului a fost apreciată ca insuficientă unei dezvoltări durabile. Infrastructura sistemelor de alimentare cu apă a raionului Cahul constituie 10744,1 km de rețele apă. Din cele 37 unități administrativ-teritoriale de nivelul I, la moment, 4 și anume Cahul, Crihana Veche, Manta și Roșu beneficiază de sisteme centralizate conectate la operatorul regional de alimentare cu apă și 6 APL-uri beneficiază de sisteme de canalizare și de stații de epurare (mun. Cahul, s. Roșu, s. Bucuria, s. Alexanderfeld, s. Văleni și s. Slobozia Mare).

Infrastructura pe evacuarea si epurarea apelor menajere Situatia pe clustere r. Cahul

- Localități care beneficiază de sistem de canalizare
- Localități care nu beneficiază de sistem de canalizare

Dezvoltarea durabilă a sistemelor de alimentare cu apă în raionul Cahul este determinată de următorii factori:

1. Debitul orizonturilor acvifere, $2 \div 4 \text{ m}^3/\text{h}$ sunt neeficiente pentru organizarea dobândirii apei în cantități industriale. Pentru satisfacerea unei cereri de circa 125l/per/zi, este necesar de a forța mai multe puțuri, deoarece cele exploatate în regiune sunt forate în anii 1963 ÷ 1968, ceea ce înseamnă că acestea au depășit termenul de exploatare de 2-3ori.
2. Amplasarea celor 33 localități are un caracter accidental - de la înălțimea de 35m (Andrușul de Jos) la 257 m (Iasnaia Poleana) de asupra nivelului mării.
3. Localitățile sunt diferite ca număr de populație. Din totalul localităților, 8 sate au de la 66 pînă 428 locuitori.
4. Există o discrepanță mare privind nivelul de acces la serviciile de alimentare cu apă dintre localitățile amplasate în lunca râului Prut și a celor din podișul de est, dar și între clustere.

S-a constatat că, din cele 55 localități ale raionului circa 10 localități cu o populație totală de peste 10.000 locuitori nu dispun de rețele centralizate de distribuție a apei prin conducte. Este vorba de satele: Lopățica, Moscovei și Trifeștii Noi, Doina și Iasnaia Poleana, Tretești, Găvănoasa și satele Nicolaevca și Vladimirovca. Populația din aceste localități utilizează apa din fântânile de mina și izvoare de mică adâncime. În anumite localități există sonde de apă, dar acestea nu sunt conectate la rețele de distribuție. Unele APL au elaborat documente tehnice de proiectare a apeductelor din sursele locale, dar nu au reușit să atragă resurse financiare pentru efectuarea lucrărilor de construcție (Moscovei, Andrușul de Jos...).

Situația per localități este destul de diferită. În anumite comunități sunt conectate la apeduct doar instituțiile publice, în special, grădinițele și școlile. În satele Tătărești și Burlăceni există sisteme de distribuție scurte, iar în Huluboaia locuitorii dispun de sistem de asigurare cu apă din izvoare de captaj pe care l-au construit independent și primăria nu are nici o legătură cu sistemul lor, de asemenea, primăria nu le poate impune taxe și tarife pentru consumul de apă. O situație similară este și în s. Taraclia de Salcie.

Populația din com. Moscovei, s. Baurci Moldoveni, com. Gavanoasa și com. Burlaceni nu dispun de rețele de apă și pentru consum folosesc apa din fntinile de mină și izvoare. Primăria Moscovei dispune de o strategie de dezvoltare a rețelei de apă și canalizare și proiectul tehnic pentru construcția rețelelor de apă pentru toata comuna pe o lungime de 37 km, cu construcția a 8 turnuri V= 50m³ și 4 fntirtini arteziene cu conectarea a 800 gospodarii. A fost elaborat în 2009 și recalculat prețul în 2016 – 23.500.000 lei, dar pînă la moment nu au fost atrase surse financiare pentru rezolvarea problemei legate de aprovizionarea cu apă a locuitorilor comunei.

În unele localități rurale sistemele de alimentare cu apă sunt construite recent (în anii 2002-2018) și au un grad de uzură neînsemnat. Sistemele de alimentare cu apă în or. Cahul și localitățile com. Burlacu, s. Andrusul de Jos, com. Doina au, totuși, un grad avansat de uzură. Pierderile de apă depășesc 30%. Pînă la moment majoritatea populației sau circa 41 % utilizează pentru consum apa din fntinile de mină și izvoare.

În cele mai multe dintre așezările din raionul Cahul există, totuși, un sistem centralizat de aprovizionare cu apă, care este alimentat din sonde arteziene. Majoritatea acviferelor de adîncime nu furnizează apă potabilă de calitate, unele conținînd în exces fluor, bor, iar în localitățile Huluboaia, s. Tătărești ca rezultat crește incidența unor asemenea maladii ca hepatita virală A, dizenteria, bolile diareice acute, caria dentară ș. a.

Tabelul 3-1: Indicatori de rezultat în sectorul AAC

Indica- tori	Uni- tatea de măsu ră	Situția /total pe raion	Situția pe clustere						
			0	A	B	C	D	E	Locali- tățile în arafa clus- terelor
Sursa de apă potabilă			râul Prut / Fântână arteziană	Fântână arteziană / izvor	Fântână arteziană / izvor	Fântână arteziană	Fântână arteziană / izvor	Fântână artezi- ană	Fântână arteziană
Lungime a totală a rețelor de apă	Km	10744,1	10371,1	37,8	20,21	85,32	35,40	143,67	50,60
Lungime a totală a rețelor cana- lizare	Km	62,10	53,1	-	0,5	-	1,8	6,7	-

b) În municipiul Cahul

Locuitorii municipiului Cahul utilizează apă potabilă tratată din râul Prut, care este principala sursă de alimentare cu apă a și a unor localități rurale. Apa râului este purificată și transportată către consumatori prin rețelele ÎM "Apă-Canal" Cahul. Stația de captare este situată în localitatea Cotihana la o distanță de aproximativ 5 km de la oraș. Conform buletinelor lunare de analiză a apei potabile, calitatea apei corespunde indicatorilor chimico-bactereologici și fizici.

Aprovizionarea orașului Cahul cu apă potabilă se efectuează printr-un sistem centralizat construit în anii '70. Sistemul este compus din o stație de captare și pompare de treapta I, cu capacitatea de 960m³/h (2 pompe x480m³/h), conductă de transportare a apei captate într-un singur fir cu o lungime de 8,2km, o stație de tratare a apei cu o capacitate de 17,4 mii m³/24 ore, 11 rezervoare de înmagazinare a apei cu capacitatea totală de înmagazinare de 11750m³, 6 stații de pompare a apei și rețele de distribuție cu diametrul de la 100mm până la 700mm, lungimea totală de 1013,6 km.

La etapă de clorinare pentru prelucrare finală există trei bazine de înmagazinare a apei potabile, din beton armat, cu volumul de 2 000m³ fiecare, în total volumul de înmagazinare este de 6000m³. La acest obiect există și un laborator sanitaro-bacteriologic care monitorizează calitatea apei potabile.

Rețelele orășenești de alimentare cu apă/canalizare sunt exploatate și gestionate de ÎM "Apă-Canal Cahul", care are 192 de angajați.

Sistemul de alimentare cu apă și canalizare din or. Cahul constă din:

- Stația de captare a apei SP1;
- Stația de tratare a apei SP2;
- Apeductul de captare a apelor din râul Prut;
- Rețeaua apeductelor de aprovizionare cu apă;
- Rețeaua de evacuare a apelor reziduale;
- Stația de pompare a apelor reziduale;
- Stație de epurare etc.

SA Apă-Canal Cahul nu dispune de resurse financiare proprii pentru a realiza reabilitarea rețelilor și lucrări de reparație a acestora se realizează doar în urma avariilor parvenite. Unica sursă de finanțare sunt tarifele serviciilor prestate, dar și acestea nu sunt ajustate la cheltuielile reale. Numărul gospodăriilor conectate la rețelele de alimentare cu apă și de evacuare a apelor uzate este în creștere.

Necesitățile nesatisfăcute în ceea ce privește extinderea rețelei de alimentare cu apă și canalizare țin de nevoia acută de construcție a apeductului în câteva microregiuni noi ale orașului pentru aprovizionare cu apă a tuturor microregiunilor, printre care și satul Cotihana amplasat la circa 15 km. Este necesară și extinderea rețelilor de evacuare a apelor uzate, care la moment sunt amplasate preponderent în regiunea centrală a orașului. Conform datelor disponibile de la SA Apă-Canal Cahul gradul de satisfacție al locuitorilor privind calitatea apei livrate prin rețeaua de aprovizionare cu apă, pentru serviciile de canalizare și pentru calitatea serviciilor de colectare și evacuare a apelor reziduale este înalt. Satisfăcător este gradul de satisfacție al locuitorilor față de activitatea APL privind întreținerea și reparația rețelilor de alimentare cu apă și canalizare.

Astfel, SA Apă-Canal Cahul urmează prin serviciile sale să se extindă în mai multe clustere în dependență de prioritățile stabilite conform studiului de fezabilitate cu facilitarea investițiilor facute de Agenției de Cooperare Internațională a Germaniei GIZ ce țin de:

- Proiectul de execuție obiectivul "Apeductul magistral Cahul-Lebedenco-Peliniei-Gavanoasa-Vulcanesti (satele)-Alexandru Ioan Cuza si retele interioare a satelor Lebedenco, Hutulu, Ursoaia, Pele-
niei, Satuc, Gavanoasa, Vladimirovca si Nicolaevca, A.I. Cuza, Vulcanesti"

Actualmente doar mun. Cahul, com Manta, s. Roșu și s. Crihana Veche sunt alimentate din r. Prut, apa potabilă fiind livrată de operatorul regional SA "Apa Canal Cahul".

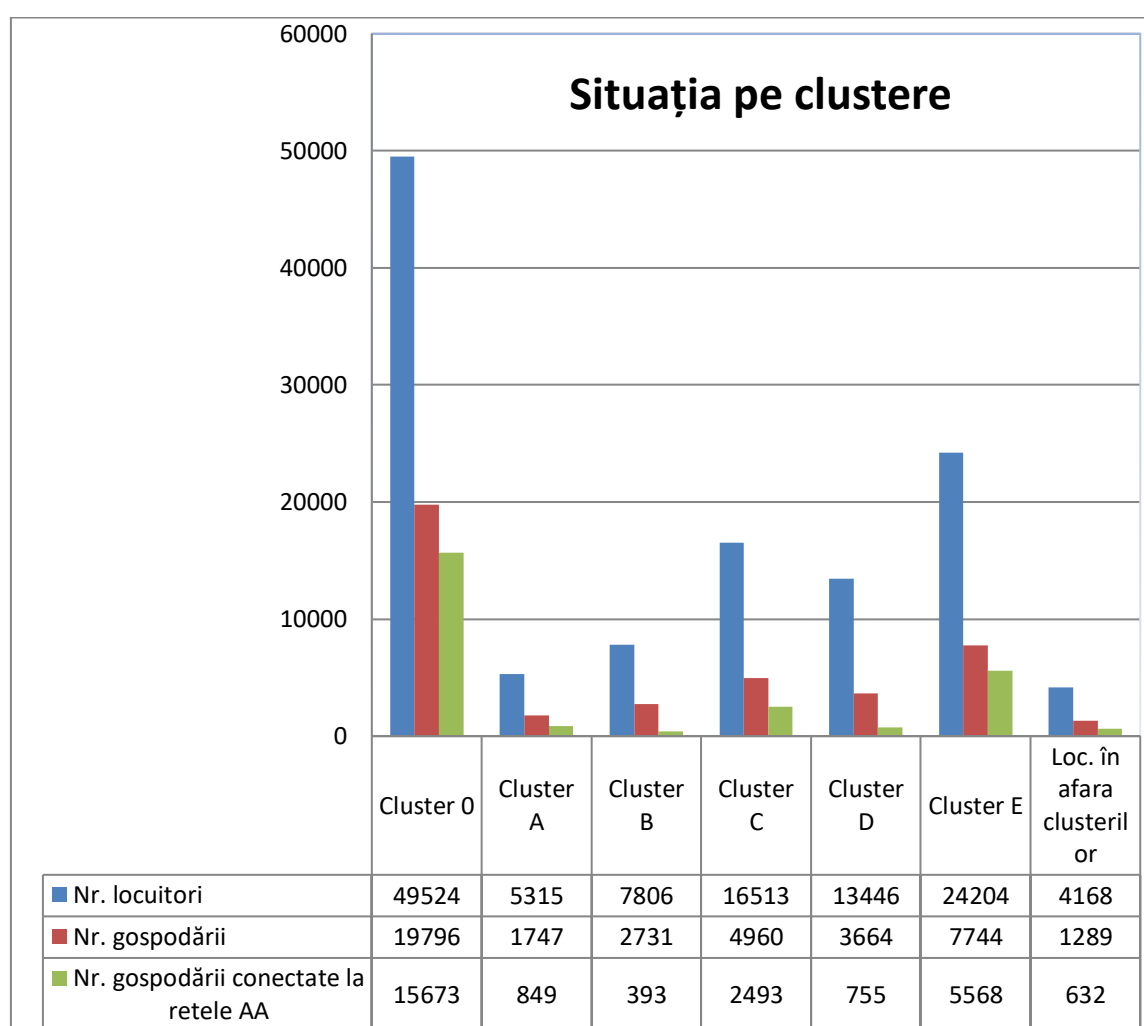
Infrastructura sistemului de canalizare si epurare a apelor uzate pentru mun. Cahul parțial acoperă sectorul rezidențial, stația de epurare amplasată pe teritoriul localității Crihana Veche a fost construită și dată în exploatare în 1970 cu o capacitate de 13 700m³/zi. În prezent, volumul mediu a apei epurate constituie 2500-3000m³/ zi, ce presupune utilizarea a 18-22% din capacitate

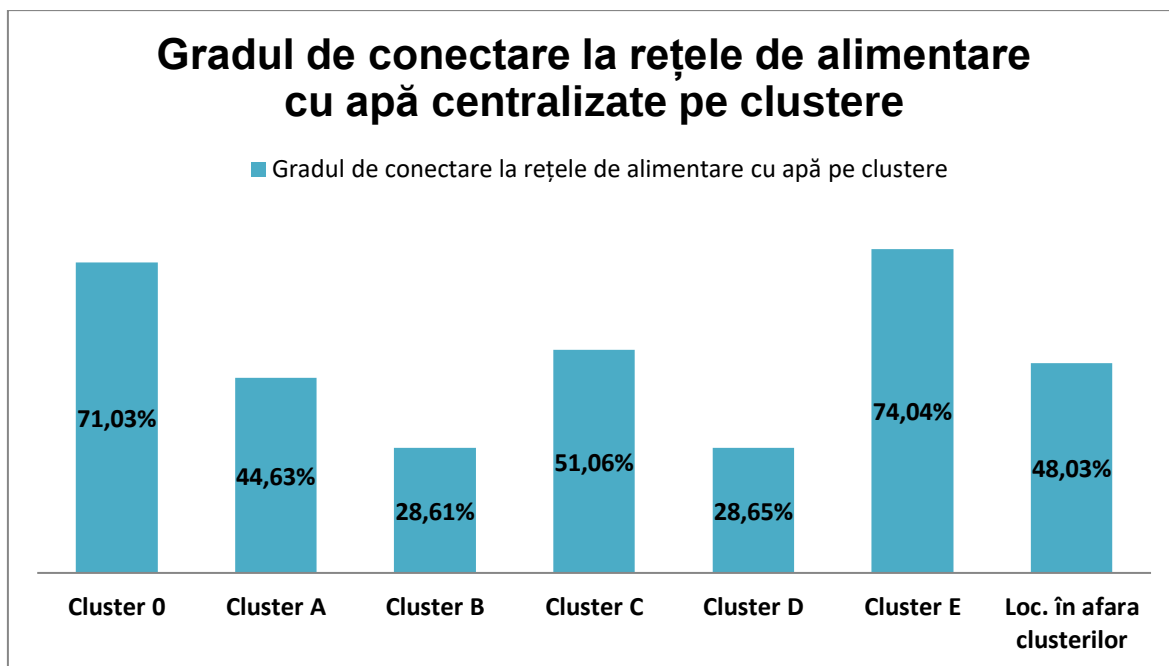
Localitățile care beneficiază de sistem de canalizare:

- În localitatea Roșu este construită o stație de epurare, lungimea rețelelor și colectoarelor de canalizare sunt de 1,6 km. În perioada 2012-2017 în localitatea Roșu:
 - 1) s-a implementat proiectul de construcție a apeductului în 2012
 - 2) s-a implementat proiectul de construcție a sistemului central de canalizare în 2016
 - 3) derulează implementarea proiectului de conectare a caselor de locuit la sistemul central de canalizare– Etapa I, cu suma de 3,5 milioane lei și contribuția fiecărei gospodării de 1 mie lei.

4.3 Accesibilitatea serviciilor

4.3.1 **Serviciul de alimentare cu apă.** Situația privind accesibilitatea serviciului de aprovizionare cu apă pe raionul Cahul divizată pe clustere poate fi vizualizată în diagrama de mai jos:

În raionul Cahul aproximativ **72% din numărul total al locuitorilor au acces la servicii de aprovizionare cu apă potabilă prin sisteme centralizate**, iar **28% din alte surse, preponderent din fântâni**. În majoritatea acestora calitatea apei este sub limitele indicilor naționali privind standardele „Apa potabilă”. Insalubritatea localităților în lipsa unor sisteme de evacuare a deșeurilor și nerespectarea măsurilor elementare de protecție a surselor de apă sunt principalele cauze de înrăutățire a calității apei din fântâni. Ponderea probelor de apă din fântâni neconforme la parametrii sanitaro-chimici a constituit 84,2% în 2014.

Localitățile cu sistem de alimentare cu apă au, în medie 3360 persoane populație. Localitatea cu cel mai mare număr de populație este mun. Cahul – circa 37 212 persoane și cu cel mai mic număr de populației este Lopățica - circa 636 de locuitori.

Ponderea gospodăriilor conectate la sistemul de alimentare cu apă din total constituie, în medie, 60%. Valoarea maximă a acestui indicator este în s. Ghiurghiulești - 100%, iar valoarea minimă se înregistrează în com. Pelinei - 3,9 %.

Per total populația din clusterelor A, B, C, D, E și din localitățile din afara clusterelor constituie 86 220 locuitori sau 30570 gospodării, din care 21728 sunt conectate la servicii de aprovizionare cu apă. Faptul că sunt mai multe gospodării decât familii demonstrează că în localitățile rurale analizate există gospodării nelocuibile. Per total în aceste localități sunt plecați peste hotare aproximativ 9 % din totalul de locuitori.

În baza cercetărilor făcute s-a constatat că în ultimii ani în raion au fost întreprinse diverse acțiuni pentru ameliorarea situației privind alimentarea populației cu apă prin intermediul sistemelor centralizate.

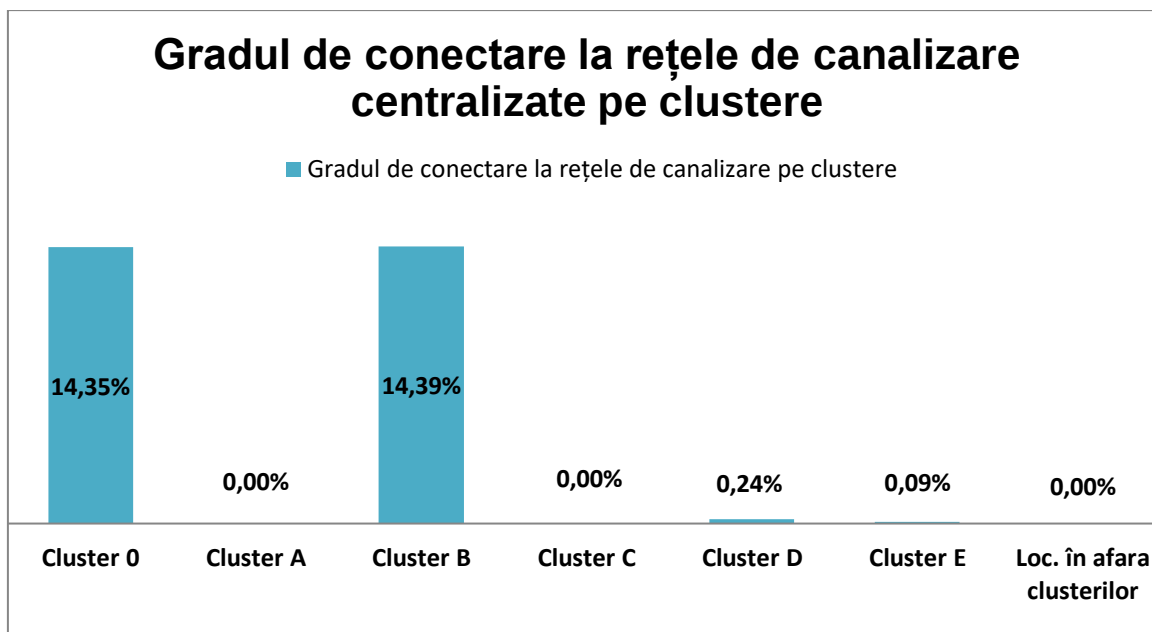
În municipiul Cahul populația este asigurată cu apă potabilă de către SA “Apa Canal Cahul” gradul de conectare constituind 81,88 %.

Tabelul 3-2: Indicatori de rezultat

Indicatori	Unitatea de măsură	Situația /total pe raion	Situația pe clustere						
			0	A	B	C	D	E	Localități în afara clusterelor
Numărul de locuitori în localitate	Nr. locuitori	86220	49524	3591	2160	13331	13446	24204	4168
Numărul de gospodării casnice	Nr. gospodării	30570	19796	1237	626	3958	3664	7744	1289
Numărul de gospodării casnice care sunt conectate la servicii de aprovizionare cu apă	Nr. gospodării	21728	15673	849	412	3407	755	5568	632
Rata de acces a populației la servicii de aprovizionare cu apă centralizat	%	Mediu 49,44 %	71,03	44,63	28,61	51,06	28,65	74,04	48,03
Rata de acces a populației la servicii îmbunătățite de aprovizionare cu apă de la operatorul regional (pentru clusterul 0)	%		71,03	0	0	0	0	0	0
Gradul de conectare a populației la rețeaua centralizată de apeduct gestionată de operatorul regional	%		71,03	0	0	0	0	0	0
Rata de acces a populației la serviciile operatorului regional prin delegare de către APL I	%		71,03	0	0	0	0	0	0

4.3.2

Accesibilitatea populației raionului Cahul la serviciile de canalizare

În raionul Cahul aproximativ 14 % din numărul total al locuitorilor au acces la servicii de canalizare prin sisteme centralizate. În jur de 86 % de gospodării nu au acces la servicii centralizate de canalizare. Stațiile de epurare existente nu îndeplinesc cerințele legale de funcționare.

Lungimea totală a rețelelor de canalizare în mun. Cahul este de 51,5 km și în ultimii 5 ani nu au fost construite porțiuni noi. Ponderea populației care beneficiază de servicii de canalizare este de 52,84%. Cea mai mare pondere din cei care nu beneficiază de acest serviciu o dețin locuitorii zonelor rezidențiale cu case la sol. Localitățile cu sistem de canalizare funcțional sau parțial funcțional sunt mun. Cahul, s. Roșu, s. Bucuria, s. Alexanderfeld, s. Văleni și s. Slobozia Mare.

Principalele probleme privind exploatarea și întreținerea rețelelor de apă și canalizare sunt:

- rețelele de apă și canalizare sunt uzate fizic și moral, ceea ce provoacă pierderi și resurse financiare suplimentare pentru întreținerea acestora.
- aducțiunea de la stația de captare a apei brute (SP1) până la stația de tratare a apei (SP2) cu un diametru de 700 mm pe o lungime de 8 km este uzată total și orice avarie pe acest traseu pune în pericol întreg sistemul de aprovizionare cu apă. Defecțiunile de pe acest traseu generează cele mai mari pierderi de apă (circa 15%)
- alte obiecte din infrastructură (în deosebi stația de epurare a apelor uzate) sunt exploatate din anii 70 fără reparații capitale.

Toate problemele enunțate constituie provocări strategice pentru domeniul apă și canalizare a mun. Cahul, clusterului 0 și a raionului în întregime, deoarece vorbim despre regionalizarea serviciilor AAC și în alte clustere din raion. În anexă - descrierea detaliată a provocărilor strategice din domeniul alimentării cu apă și canalizare conform anexei 1.

În concluzie, în baza informațiilor prezentate și a provocărilor strategice din domeniul aprovizionării cu servicii apă/canalizare rezultă, că în acest domeniu există o multitudine de probleme care necesită soluționare fără amânare. Pentru dezvoltarea eficientă a serviciului apă și canalizare raionul Cahul cu sprijinul Agenției de Cooperare Internațională a Germaniei GIZ a elaborat Strategia de

dezvoltare a raionului Cahul, component apă și servicii de canalizare pentru perioada 2012-2017. Strategia are la bază principiul regionalizării serviciului apă/canalizare prin extinderea rețelelor de alimentare cu apă și canalizare în localitățile raionului Cahul în baza clusterizării sau repartizării pe direcții geografice. În acest sens, a fost elaborat studiul de fezabilitate, au fost organizate sondaje cu cetățenii municipiului și raionului Cahul privind capacitatea de plată și suportabilitatea costurilor acestor servicii. Astfel, SA Apă-Canal Cahul urmează prin serviciile sale să se extindă pe mai multe cluster, primordial fiind clusterul D- direcția Cahul-Găvănoasa.

Analiza situației privind asigurarea populației cu sisteme centralizate de canalizare din punct de vedere al accesibilității și calității acestor servicii ne permite să facem următoarele concluzii:

- 1) Sistemele de canalizare existente sunt deteriorate și nu îndeplinesc cerințele legale privind funcționarea lor și a celor de protecție a mediului;
- 2) Locurile de deversare a apelor uzate neepurate sau epurate insuficient și fără dezinfectare pot deveni un focar de infecții și de poluare a mediului;
- 3) Nămolul provenit de la stațiile de epurare în cantități de peste 150 tone/an va aduce la poluarea emisarului.
- 4) Populația utilizează, din lipsa sistemului de canalizare, haznale sau rezervoare de stocare a apelor uzate neetansate, care aduc la poluarea apelor subterane de adâncime mică și în timp și a celor de adâncime mare (sonde arteziene).

Legislația națională, precum și acordurile internaționale (ex. Acordul de Asociere cu U.E.) impun gestionarea adecvată a apelor uzate.

Instalațiile pentru managementul apelor uzate sunt sistemele de canalizare. Sistemele de canalizare constituie o combinație a diferitelor unități funcționale care gestionează împreună apele uzate din gospodăriile casnice, instituții publice, agricultură sau industrii, pentru a proteja oamenii și mediul ambiant.

Factorii principali implicați în gestionarea apelor uzate sunt:

- Sistemul de colectare (un sistem centralizat de canalizare sau colectarea decentralizată organizată);
- Stațiile de epurare a apelor uzate (diferite tehnologii de epurare disponibile);
- Exploatarea și gestionarea instalațiilor;
- Clienții/populația care achită pentru serviciu;
- Mijloacele pentru investițiile capitale.

Informații detaliate în Anexa 1-7.

5 Cadrul instituțional, operatori – servicii de alimentare cu apă și canalizare

Cadrul legal și de reglementare privind serviciile publice de alimentare cu apă și canalizare este asigurat de un șir de acte legislative și normative, care vizează diferite aspecte privind organizarea și livrarea serviciilor de AAC: competențele și organizarea APL, construcția și exploatarea sistemelor de AAC, organizarea și furnizarea propriu-zisă a serviciilor, cadrul normativ privind formele de cooperare, etc. Capacitatea și experiența instituțională, infrastructura existentă, accesul la sursa de apă de suprafață a râului Prut, inclusiv capacitatea actuală și proiectată a stației de captare și alte elemente de bază ale sistemului, etc., impun luarea în considerare la conceptualizarea modelului instituțional al cooperării intercomunitare a operatorului deja existent al orașului Cahul.

Operatori – servicii de alimentare cu apă și canalizare

Responsabilitățile înființării, administrării, gestionării și finanțării serviciilor de alimentare cu apă și canalizare revine, conform legislației în vigoare revine autorităților administrației publice locale, consiliilor locale a comunelor și Consiliului Raional Cahul.

Autoritățile locale cu atribuții și competențe în sfera serviciilor comunitare de utilități publice sunt:

- Consiliul raional Cahul – pentru servicii de interes raional;
- Consiliile locale de nivelul I – pentru servicii de interes local;
- Asociațiile de cooperare intercomunitară (necesare de a fi înființate) definite ca instituții publice și înființate de administrațiile publice locale, care își asumă și exercită atribuțiile, responsabilitățile și drepturile pe domeniul strict al serviciului de alimentare cu apă și canalizare, pentru și în numele autorităților administrațiilor publice locale asociate.
- Pentru ajustarea cadrului instituțional la nivel local Consiliul Raional Cahul urmează să creeze prin decizia sa Unitatea de Monitorizare a Serviciilor Comunale de Utilități Publice. Prin Regulamentul de organizare și funcționare, se vor atribui următoarele competențe:

Serviciile publice de alimentare cu apă și canalizare sunt furnizate/prestate de operatori specializați (întreprinderi municipale și individuale, societăți pe acțiuni, în comandită, societăți cu răspundere limitată, întreprinderi cu altă formă juridică de organizare) care pot fi:

- a) compartimente de specialitate ale autorității administrației publice locale;
- b) agenți economici, indiferent de forma juridică de organizare;
- c) persoane fizice și/sau asociații ale acestora.

Principalul operator al serviciilor de alimentare cu apă și canalizare a raionului Cahul este Societatea pe Acțiuni SA "Apă-Canal Cahul".

În localitățile rurale din punct de vedere instituțional, unele sistemele de alimentare cu apă sunt operate direct de către primării sau de către o întreprindere municipală creată pentru gestionarea serviciilor publice. În cazuri excepționale, cum ar fi în Alexanderfeld, au fost înființate cooperative pentru a opera sistemul. În Pelinei și în Paicu, o ONG locală a preluat această responsabilitate.

Majoritatea localităților din raion care au organizat servicii de alimentare cu apă și canalizare sub diferite forme necesită a reorganiza și moderniza formele de organizare juridică a operatorilor respectivi.

Este necesar să se menționeze că în organizarea și furnizarea serviciilor publice de alimentare cu apă și de canalizare sunt mai multe tipuri de funcții și atribuții: unele legate de furnizarea propriu-zisă a serviciului și care pot fi transferate/delegate operatorului, și o altă categorie de funcții și atribuții care țin de organizarea și reglementarea serviciului ce nu pot fi transferate operatorului. Atribuțiile legate de politica tarifară (aprobarea tarifelor), managementul performanței, aplicarea de penalități, etc., sunt exemple de funcții care nu pot fi delegate operatorului și trebuie să fie îndeplinite în continuare de către APL. Deoarece furnizarea propriu-zisă a serviciului are loc într-un context intercomunitar, apare întrebarea dacă pentru exercitarea atribuțiilor care nu pot fi transmise operatorului, este necesară de asemenea o structură de cooperare sau nu? Chiar dacă în cadrul organelor de conducere a operatorului

sunt aceeași reprezentanți ai APL conform principiului separării funcțiilor, aceștia nu vor putea lua decizii privind unele funcții care prin natura lor țin de atribuțiile APL în calitatea lor de client, nu de furnizor.

Totuși în cazul raionului Cahul, proiectarea opțiunilor instituționale pentru gestionarea viitorului sistem regional de alimentare cu apă și de canalizare a raionului trebuie să țină cont de situația actuală și să folosească la maxim capacitățile instituționale existente. Experiența internațională arată că pentru stabilirea unui sistem intercomunitar eficient de alimentare cu apă și de canalizare este foarte important să existe și să se folosească capacitățile unuia sau ale câtorva operatori existenți, de obicei din localitatea de reședință a unității administrativ-teritoriale de nivelul doi sau a regiunii.

Planificarea sectorului de alimentare cu apă și canalizare

Este necesar să se menționeze că în organizarea și furnizarea serviciilor publice de alimentare cu apă și de canalizare sunt mai multe tipuri de funcții și atribuții: unele legate de furnizarea propriu-zisă a serviciului și care pot fi transferate/delegate operatorului, și o altă categorie de funcții și atribuții care țin de organizarea și reglementarea serviciului ce nu pot fi transferate operatorului. Atribuțiile legate de politica tarifară (aprobarea tarifelor), managementul performanței, aplicarea de penalități, etc., sunt exemple de funcții care nu pot fi delegate operatorului și trebuie să fie îndeplinite în continuare de către APL. Deoarece furnizarea propriu-zisă a serviciului are loc într-un context intercomunitar, apare întrebarea dacă pentru exercitarea atribuțiilor care nu pot fi transmise operatorului, este necesară de asemenea o structură de cooperare sau nu? Chiar dacă în cadrul organelor de conducere a operatorului sunt aceeași reprezentanți ai APL conform principiului separării funcțiilor, aceștia nu vor putea lua decizii privind unele funcții care prin natura lor țin de atribuțiile APL în calitatea lor de client, nu de furnizor.

Totuși în cazul raionului Cahul, proiectarea opțiunilor instituționale pentru gestionarea viitorului sistem regional de alimentare cu apă și de canalizare a raionului trebuie să țină cont de situația actuală și să folosească la maxim capacitățile instituționale existente. Experiența internațională arată că pentru stabilirea unui sistem intercomunitar eficient de alimentare cu apă și de canalizare este foarte important să existe și să se folosească capacitățile unuia sau ale câtorva operatori existenți, de obicei din localitatea de reședință a unității administrativ-teritoriale de nivelul doi sau a regiunii.

Managementul apelor uzate

Capacitatea și experiența instituțională, infrastructura existentă, accesul la sursa de apă de suprafață a râului Prut, inclusiv capacitatea actuală și proiectată a stației de captare și alte elemente de bază ale sistemului, etc., impun luarea în considerare la conceptualizarea modelului instituțional al cooperării intercomunitare a operatorului deja existent al mun. Cahul.

Consiliile locale trebuie să asigure punerea în practică a unei gestiuni eficace, performante și durabile, orientate asupra rezultatelor. În funcție de natura și starea serviciului, de necesitatea asigurării celui mai bun raport preț /calitate, de interesele actuale și de viitor ale localității, precum și de mărimea și complexitatea sistemelor de alimentare cu apă și canalizare autoritățile locale vor adopta una dintre modalitățile de gestiune a serviciilor de alimentare cu apă și canalizare:

- Gestiunea directă sau
- Delegarea de gestiune.

Serviciile comunitare de utilități publice vor fi adaptate la formele de gestiune și la modul de finanțare care să țină cont și de efectele produse de activitatea furnizată/prestată în ceea ce privește solidaritatea socială, protecția mediului și amenajarea teritoriului.

Bunurile din proprietatea publică sau privată ale unității administrativ teritoriale, utilizate pentru furnizarea/prestarea serviciilor de utilități publice pot fi date în administrare și exploatare operatorilor prin gestiune directă sau pot fi concesionate unui operator, ca urmare a exercitării gestiunii delegate.

Indiferent de modalitatea de gestiune adoptată, desfășurarea activităților specifice a serviciului de alimentare cu apă și canalizare se va realiza în baza unui regulament al serviciului și al unui caiet de

sarcini, unde sunt stabiliți în mod obligatoriu indicatorii de performanță privind cantitatea și calitatea serviciului, dar și modul de evaluare/cuantificare a acestora.

Pentru furnizarea/prestarea unor servicii publice performante, rentabile din punct de vedere economico-financiar, Consiliile locale au obligația de a lua deciziile optime pentru gestiunea acestora. O serie de constrângeri de ordin economico-financiar, instituțional, investițional și de atragere a resurselor financiare externe cât și de obligativitatea furnizării/prestării serviciilor de către operatori specializați autorizați justifică orientarea autorității locale în luarea deciziilor de a adopta ca modalitate de gestiune, sistemul de delegare a gestiunii prin concesiune.

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
Existența studiilor de fezabilitate și a documentației tehnice pentru construcția apeductelor și, parțial, a rețelelor de canalizare	Nu sunt semnate toate contractele de delegare a serviciilor AAC din clusterul 0
Custerizarea serviciilor AAC	Lipsa mecanismului de participare a APL în procesul de organizare și gestionare a serviciului AAC cu statut de acționari ai SA Apă-Canal Cahul
Reorganizarea ÎM Apă-Canal Cahul în S.A Apă-Canal Cahul	Grad scăzut de acces al populației la serviciul de alimentare cu apă și, în special, la serviciu de canalizare;
Construcția stației de tratare a apelor uzate din mun. Cahul	Lipsa unei viziuni clare în planificarea serviciilor de canalizare a localităților raionului
Abordarea serviciilor AAC în baza celor 5 piloni promovați de GIZ	Capacitatea scăzută a populației de a participa cu contribuții financiare în proiectele AAC, de a achita costurile de operare și întreținere a serviciilor
Acces relativ sporit la apă și canalizare pentru populația raionului Cahul	Conștientizare redusă a populației cu privire la necesitatea racordării la rețelele edilitate centralizate
Experiență de colaborare cu donatorii și volum sporit al investițiilor atrase în raion	Cunoașterea redusă și nerespectarea legislației specifice privind gestionarea serviciilor AAC
Pregătirea documentelor de suport pentru proiectele din domeniul AAC (studii de oportunitate, studii de fezabilitate...)	Capacitatea redusă a unor ÎM locale în operarea serviciilor AAC
Modelul de bune practici în asigurarea populației cu servicii de apă și canalizare creat și aplicat	Pierderi relativ mari în rețeaua de transport și distribuție a apei
Consumatori informați, interesați și responsabili	Folosirea apei potabile în scopuri de irigare a terenurilor agricole și consumul ineficient al resurselor actuale
Cooperare intercomunitară îmbunătățită	Capacități financiare limitate a APL de elaborare a proiectelor tehnice și de investiții în domeniu
Grad de implicare în creștere a consumatorilor pentru cofinanțarea proiectelor din domeniul AAC, plata serviciilor...	
APL de nivel I și II din raionul Cahul capabile să convingă donatorii să investească în domeniu AAC	
Manifestarea voinței pentru cooperarea intercomunitară în vederea organizării și operării în comun a serviciilor de alimentare cu apă și canalizare	
Crearea modelului de cooperare intercomunitară în baza clusterului 0	
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
Extinderea sistemului regional de alimentare cu apă în raionul Cahul și raioanele vecine Vulcănești și Taraclia	Migrația populației
Existența Universității de Stat "B.P.Hasdeu" din Cahul ca centru de cercetare și inovații în domeniul apă și canalizare	Instabilitate economică și politică
Existența studiilor de fezabilitate și a unor documente tehnice oferă posibilitatea demarării mai rapide a proiectelor de investiții	Capacitatea redusă de plată a serviciilor din partea consumatorilor
Posibilitatea accesării mai multor surse de finanțare pentru infrastructura de apă potabilă, creșterea suportului financiar din partea donatorilor externi (BERD, BEI, Comisia Europeană)	Insuficiența de resurse financiare poate duce la deteriorarea lucrărilor efectuate;
Posibilitatea implementării proiectelor de investiții prin finanțările din FNDR și asistența tehnică a ADR SUD	Poluarea apelor de suprafață și subterane prin depozitare necontrolată a deșeurilor menajere, dejecțiilor animale, folosirea foselor septice improvizate
Existența infrastructurii de apă și canalizare poate contribui la dezvoltarea unor activități economice productive, cu impact major asupra dezvoltării economice a satelor din raion unde sunt concentrate întreprinderi industriale de prelucrare a produselor agricole	Gradul ridicat de sărăcie poate face ca sistemele de alimentare cu apă și canalizare să fie ineficiente
Creșterea cererii populației pentru servicii publice de AAC	Dificultăți de natură organizatorică și financiară determinate de procesul regionalizării. Întârzieri în aprobarea unor proiecte majore

Extinderea sistemelor de alimentare cu apă și canalizare și reducerea poluării mediului și a riscurilor de îmbolnăvire a populației	Costuri ridicate pentru conformarea cu standardele europene de calitate
Acces la tehnologii noi pentru modernizarea și eficientizarea sistemelor de apă potabilă;	Dificultate în susținerea financiară a proiectelor de investiții
Asistența tehnică oferită de GIZ în proiectul "Modernizarea serviciilor publice locale în Republica Moldova"	Efectele negative a nerespectării prevederilor Legii 303 din 13.12.2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare
Cooperare transfrontalieră dezvoltată în regiune (înfrățiri cu localități de peste Prut) și posibilitatea dezvoltării de proiecte comune	Exploatarea fântinilor arteziene neautorizate (din cca 199 fântini – doar 30 % autorizate)
Cooperare intercomunitară dezvoltată în regiune	Reglementarea inefficientă a exploatarea fântinilor arteziene și de mină
Reforma administrației publice locale	Voința redusă pentru dezvoltarea serviciilor AAC prin cooperare intercomunitară

7 **Avantaje, dezavantaje și provocări în implementarea SDSE Cahul, componenta AAC**

Analiza situației curente, acțiunile realizate în perioada 2012-2017, experiența acumulată, precum și elementele identificate în cadrul analizei SWOT relevă o serie de trăsături specifice pentru dezvoltarea sectorului AAC în raionul Cahul. Unele din ele crează premise pentru dezvoltarea eficientă a sectorului în perioada următoare, iar altele generează impedimente în procesul de dezvoltare. Atât avantajele/punctele tari, cât și dezavantajele/punctele slabe pot servi drept punct de plecare în determinarea opțiunilor strategice de dezvoltare a sectorului AAC în raionul Cahul în perioada 2018-2023.

Piatra de temelie în stabilirea viziunii strategice în dezvoltarea serviciilor de aprovizionare cu apă și canalizare o constituie Studiile de Fezabilitate – "Studiul de fezabilitate pentru unificarea serviciilor de alimentare cu apă pentru raionul Cahul cu opțiuni pentru tratarea apelor reziduale" (2014) și Studiul de Fezabilitate "Aprovizionarea cu Apă și Canalizare în raionul Cahul" BMZ-No 2015 683 44 implementat de către KfW Development Bank (2016). Studiul elaborat de KfW vine să elucideze foarte clar situația ce ține de: aprovizionarea cu apă și sistemul de canalizare din orașul Cahul, infrastructura rurală de alimentare cu apă în raionul Cahul și infrastructura rurală, analiza instituțională a Apă-Canal Cahul, planificarea financiară și programul investițiilor prioritare. Aceste documente au stabilit cadrul general de dezvoltare a serviciilor AAC pe termen mediu și lung.

Un alt punct forte care fundamentează cadrul strategic de planificare pentru perioada următoare este *clusterizarea serviciilor de aprovizionare cu apă și sanitație*. Cooperarea intercomunitară și dezvoltarea serviciilor în clustere a adus în perioada de referință la o serie de rezultate palpabile pentru beneficiari:

- sporirea gradului de acces a populației la servicii de apă și canalizare
- coraportul rațional și rentabil între prețul și calitatea serviciului
- responsabilizarea consumatorului și creșterea gradului de interes în soluționarea problemelor AAC.

Asigurarea condițiilor de dezvoltare durabilă a serviciilor și consolidare a operatorului regional s-a produs prin *reorganizarea ÎM Apă-Canal Cahul în Societatea pe Acțiuni Apă-Canal Cahul*. În perspectivă, APL-urile din raionul Cahul ar putea fi mai implicate în procesul decizional legat de prestarea serviciilor AAC, devenind acționari ai S.A. Apă-Canal Cahul.

Renovarea stației de tratare a apei brute din or. Cahul realizată cu suportul financiar al GIZ a produs ca efect imediat îmbunătățirea calității apei consumate de beneficiarul final, sporind atractivitatea serviciilor de aprovizionare cu apă la nivelul clustrelor din raionul Cahul, dar și a localităților proxime din raioanele Vulcănești și Taraclia.

Un alt avantaj al situației din domeniul AAC este *interesul sporit din partea administrației raionului pentru îmbunătățirea serviciilor AAC* prestate populației. Ca rezultat în raionul Cahul au fost atrase fonduri substanțiale prin intermediul SDC, KfW și Băncii Germane, Uniunii Europene, resurse care vor contribui la îmbunătățirea accesului la serviciile de apă și sanitație a populației din municipiul Cahul, inclusiv s. Cotihana și a localităților din clusterul D.

Un aspect important care necesită a fi menționat este *crearea unui mecanism eficient de asigurare cu apă din surse centralizate în cadrul clusterului O*. Construcția unei rețele centralizate, conectarea la operatorul regional, unificarea tarifelor, îmbunătățirea calității apei, dar și a prestării serviciilor prin delegare către operatorul regional constituie un model eficient și atractiv pentru alte clustere, în special, pentru acelea pentru care soluția tehnologică optimă este asigurarea cu apă prin intermediul operatorului regional S.A. Apă-Canal Cahul (clusterelor D, A-B).

În perioada următoare este necesar ca Consiliul Raional Cahul și partenerii de implementare a strategiei să valorifice oportunitățile asigurate prin nivelul actual de dezvoltare a sectorului AAC și specificul raional. Ne referim, în special, la posibilitatea de *extindere graduală a rețelei centralizate de aprovizionare cu apă în alte cluster și în localitățile raioanelor Vulcănești și Taraclia*. O altă oportunitate o constituie *potențialul de cercetare și inovații* de care dispune Universitatea de Stat "B. P. Hasdeu", dar care nu este orientat și nici valorificat în procesul de dezvoltare al raionului.

Necătfînd la avantajele pe care le are raionul Cahul în domeniul serviciilor AAC, în calitate de pioner și promotor al unor mecanisme și instrumente noi de dezvoltare în domeniu, apar o serie de constrîngeri și deficiențe, care necesită a fi abordate, iar efectul acestora minimizat. Ne referim aici la *tărăgănarea procesului de semnare a contractelor de delegare a serviciilor de aprovizionare cu apă în clusterul 0 și neparticiparea APL-urilor în organizarea și gestionarea serviciilor AAC din cauza imposibilității de a deveni acționari ai S.A. Apă-Canal Cahul*. Acest impediment infuiețează motivația și interesul APL-urilor de a promova eficient în rîndul populației locale necesitatea și avantajele conectării la sursele centralizate de aprovizionare cu apă și canalizare.

O serie de blocaje se referă la autoritățile publice locale și operatorii de servicii AAC locali. *APL din raion nu dispun de surse financiare suficiente pentru a pregăti documente tehnice de proiect și a dezvolta serviciile AAC*, o parte din autorități sunt destul de active și caută resurse financiare din granturile oferite de donatorii externi. În același timp, în urma focus-grupurilor organizate s-a depistat că *nu toate APL-urile și furnizorii de servicii AAC cunosc și aplică corect legislația specifică din domeniul apă și sanitație*, în special, a Legii 303 din 13.12.2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare. Aceste aspecte slabe trebuie să fie îmbunătățite prin planificarea în planul de implementare a activităților de informare și instruire a APL și operatorii de servicii AAC.

O altă categorie de *dificultăți ține de mobilizarea cetățenilor și participarea în implementarea proiectelor AAC*. Aceasta se referă, pe de o parte, la conștientizarea redusă a populației cu privire la necesitatea racordării la rețelele edilitare centralizate, pericolele consumului apei nepotabile asupra sănătății și efectele de poluare a mediului și, pe cealaltă parte, la capacitatea scăzută a populației de a participa cu contribuții financiare în proiectele AAC, de a achita costurile de operare și întreținere a serviciilor. Depășirea acestor bariere poate fi asigurată prin activități sistematice de informare a cetățenilor, activizarea Comitetelor Locale de Cetățeni, identificarea mecanismelor de susținere a grupurilor vulnerabile, promovarea experiențelor de succes obținute în diverse localități din raion.

Cele mai semnificative riscuri pentru serviciile de aprovizionare cu apă și sanitație în raionul Cahul pot fi considerate riscurile economice: instabilitate economică, capacitate redusă de plată a populației, insuficiența resurselor financiare pentru extinderea, dezvoltarea, dar și pentru menținerea în stare funcțională a infrastructurii de apă și canalizare, grad înalt de sărăcie, migrația masivă a populației economic active. Efectele nedorite ale acestor riscuri trebuie minimizate prin planificarea unor activități eficiente și eficiente în domeniul AAC.

Nivelul scăzut al infrastructurii tehnice și lipsa de resurse financiare limitează accesul populației la serviciile de apă și canalizare. Extinderea rețelelor de aprovizionare cu apă și canalizare și asigurarea accesului la serviciile AAC ***va îmbunătăți condițiile de viață și bunăstarea populației, acesta fiind principalul efect scontat al procesului de realizare al strategiei AAC Cahul.***

8 Mecanisme specifice de dezvoltare a sectorului de aprovizionare cu apă și canalizare 2012 – 2017 și 2018-2023

8.1 Clustere pentru aprovizionare cu apă

Clusterizarea este abordarea introdusă prin intermediul strategiei SDSE Cahul, componenta AAC pentru 2012-2017 și rămîne a fi o modalitate eficientă de soluționare a problemelor din sector. Definiția de cluster se bazează pe inventarul surselor de apă existente.

Acest inventar arată că calitatea apei din fântâni este foarte scăzută în unele localități, în timp ce în alte părți, calitatea apei este bună și capacitatea sursei de apă este insuficientă pentru asigurarea alimentării cu apă a comunităților din apropiere. Există diferențe mari între localități în domeniul apă/canalizare și aceasta are o influență semnificativă asupra funcționării rețelelor de apeduct. Există, de asemenea, și localități care sunt alimentate cu apă și nu necesită să fie conectate la rețelele de apeduct și instalația de tratare a apei din orașul Cahul.

8.2 Aglomerări a rețelei de canalizare și tratare a apelor uzate

Rețelele de alimentare cu apă necesită și construcția rețelelor de canalizare și a stației de epurare a apelor uzate. La baza dezvoltării eficiente a rețelei de canalizare stau următoarele criterii:

- Aglomerarea ar trebui să fie suficient de mare (în termeni de populație), ca instalația de tratare a apelor uzate să nu fie prea scumpă (în conformitate cu standardele UE, o astfel de aglomerare ar trebui să aibă mai mult de 2000 persoane sau de persoane echivalente);
- Serviciile de pompare de canalizare sunt foarte costisitoare, astfel aglomerarea ar trebui să dea posibilitatea existenței rețelei de canalizare gravitaționale;
- Există necesitatea identificării unui teren potrivit pentru stația de epurare a apelor uzate la cel mai jos punct al rețelei de canalizare în aglomerare.

Dezvoltarea sistemelor de canalizare și epurare a apelor uzate este influențată de constrîngerile impuse de fișile ariilor protejate în conformitate cu prevederile Legii nr.440 din 27.04.1995 cu privire la zonele și fișile de protecție a apelor râurilor și bazinelor de apă, care stabilește pentru râul Dunăre și Prut o fișie de protecție de 1000 m. Pentru 10 localități din lunca de jos a râului (clusterul E), aceasta poate deveni o dificultate prin cererea de amplasare a stației de epurare la distanța legală, cea ce ar cere pomparea apelor uzate la cote între 62 și 82m asupra nivelului mării și lungimi de conducte de pompare și deversare de la 2 pînă la 4 km.

Localitățile mici care nu sunt amplasate în zona colectoarelor principale vor dezvolta sistemele descentralizate de canalizare, bazine de stocare sau fose septice, cu transportarea deșeurilor lichide la stația de epurare din zona cea mai apropiată. Dotarea operatorilor cu automobile specializate de capacitate mare va permite de aplicat tarife acceptabile de către populație. Aceasta se referă la localitățile cu o populație sub 500 locuitori - echivalenți.

Construcția stațiilor de epurare se va face în cel mai favorabil loc al aglomerației care a convenit să-și rezolve în comun problemele de canalizare și epurare a apelor uzate. Calculul capacităților acestor stații va permite obligatoriu și posibilitatea de tratare a apelor uzate transportate.

Studiul de Fezabilitate "Aprovizionarea cu Apă și Canalizare în raionul Cahul" BMZ-No 2015 683 44 elaborat de KfW Development Bank analizează și propune opțiuni centralizate și decentralizate la nivel de master plan. Astfel, dacă în anumite localități soluția cea mai bună pentru rețeaua de canalizare poate fi identificată, atunci în alte cazuri mai complexe aceasta trebuie să fie identificată prin analize și studii specializate. Obiectivul principal este de a găsi STAU locale corespunzătoare. Existența mai multor STAU locale (descentralizate) ar duce la creșterea costurilor de tratare, iar o STAU centralizată ar reduce costurile de tratare, dar ar majora costurile de transport.

Analiza opțiunilor la nivel de Master Plan este de a compara posibilele scenarii de aglomerare la un nivel înalt de analiză inginerescă. Studiul de fezabilitate propune pentru etapa inițială 2 aglomerări:

1. **Cahul urban** cu conectarea la STAU din Cahul a localităților: Cahul, Roșu, Cotihana, Andrușul de Jos, Andrușul de Sus. Opțiunea centralizată se dovedește a fi soluția cea mai puțin costisitoare. Doar Andrușul de Jos ar trebui să se alăture la aglomerarea apelor uzate din Cahul, și de a transmite și trata apele sale uzate la STAU din Crihana Veche.
2. **Văleni** cu conectarea la STAU Văleni a localităților: Brînza, Colibași, Vadul lui Isac. Pentru această aglomerare se propun 2 opțiuni:
 - a) Opțiunea descentralizată: STAU la mică scară în Văleni, recepționând apele uzate de la Vadul lui Isac și Colibași;
 - b) Opțiunea centralizată: STAU localizată în Văleni de sud recepționând apele uzate din Vadul lui Isac, Colibași, Brînza și Văleni

Prin urmare, Vadul lui Isac, Colibași, Brînza și Văleni ar trebui să formeze o asociație a apelor uzate și să transporte și trateze apele lor uzate la o STAU centrală situată la sud de Văleni.

Alte aglomerări propuse: (Tabelul 4-1. Conceptul de sanitație propus – locațiile STAU pentru raionul Cahul din Studiul de fezabilitate)

Tabelul 4-1: Conceptul de sanitație propus – locațiile STAU pentru raionul Cahul din Studiul de fezabilitate

STAU propuse și satele conectate	Populația 2015 (rotunjită)
STAU Cahul - Roșu - Cotihana - Andrușul de Jos - Andrușul de Sus (mai târziu) - Crihana Veche - Pașcani – Manta	populația totală de 51,100 locuitori
STAU Văleni - Brînza - Colibași - Vadul lui Isac	populația de 14,400 locuitori
STAU Zîrnești - Baurci-Moldoveni - Paicu - Cucoara	pentru 5,300 locuitori
STAU Slobozia Mare	5,900
STAU Giurgiulești	2,900
STAU Alexandru Ion Cuza	2,600
STAU Pelinei - Ursoaia – Lebedenco	4,300
STAU Gavanoasa – Nicolaevca	2,000
STAU Burlăceni - Lujnoe – Greceni	2,900
STAU Moscovei - Trifeștii Noi	3,300
STAU Tătărești - Huluboaia	2,900

9 Evaluarea necesarului de investiții

9.1 Generalități

Necesarul de investiții aferent infrastructurii tehnico-edilitare a unității administrativ-teritoriale se fundamentează prin studii de fezabilitate, elaborate și aprobate potrivit legii de către Consiliul local în subordinea/coordonarea căruia funcționează serviciile de alimentare cu apă și canalizare. Stabilirea necesarului de investiții trebuie să cuprindă următoarele etape:

- analiza situației existente a serviciilor de alimentare cu apă și canalizare și a necesităților obiective ale comunităților locale;
- elaborarea și aprobarea unor strategii proprii locale privind dezvoltarea serviciilor de alimentare cu apă și canalizare;
- identificarea obiectivelor de investiții necesare la nivelul fiecărei comunități locale;
- prioritizarea obiectivelor de investiții;
- identificarea resurselor - umane, materiale și financiare necesare pentru realizarea proiectelor;
- elaborarea și aprobarea studiilor de fezabilitate.

Metodologia de identificare a resurselor pentru finanțarea necesarului de investiții va respecta următoarele:

- tarifele serviciilor pot fi majorate, în corelare cu rata de suportabilitate, astfel încât nivelul facturii să nu ducă la depășirea acesteia;
- nivelul maxim al resurselor financiare proprii (surse directe pentru investiții rezultate din creșterile de tarif, împrumuturi ce pot fi contractate luând în considerare costurile rambursării, participarea sectorului privat considerând rentabilitatea capitalului investit, etc.) va fi calculat pe baza resurselor generate de creșterile tarifare;
- deficitul financiar va reprezenta valoarea aferentă volumului de investiții neacoperit fiind finanțat din următoarele surse:
 - fonduri comunitare;
 - surse de la bugetul local;
 - surse de la bugetul de stat;
 - împrumuturi.

9.2 Evaluarea necesarului de investiții pentru alimentarea cu apă, colectarea și epurarea apei uzate, perioada 2012-2025

Necesarul de investiții este calculat avînd la bază studiile de oportunitate și analiză a situației privind starea sistemelor de alimentare cu apă și canalizare existente. Prevederea planului de dezvoltare a sistemelor de alimentare cu apă și canalizare a fost elaborată în conformitate cu indicatorii – țintă și termenii de control aprobați prin ordinul comun cu nr.91/704 al Ministerului Mediului și Ministerului Sănătății pentru implementarea Protocolului privind Apa și Sănătatea. Calculele sunt făcute la nivelul costurilor din trimestrul II anul 2012.

Estimarea costurilor necesarului de investiții pentru perioada anului 2017 – 2025.

Tabelul 5-1: Aprovizionare cu apa

	Denumirea clusterului	UM	Apă	Canal	Epurare	Total
1	Clusterul « D » Cahul - Gavanoasa	Mii lei	59159	49050	22293	130502

2	Clusterul « A+B » Cahul – Burlacu - Huliboaia	Mii lei	74 440	88009	38761	201210
3	Clusterul « C » Cahul – Iasnaia Poliana	Mii lei	77551	56776	0	134327
4	Clusterul Borceag –Frumușica – Chioselia Mare	Mii lei	14349	10242	2967	27558
5	Clusterul « F » Cahul – Chircani	Mii lei	17055,8	15169,2	0	32225
6	Clusterul « E » Cahul – Giurgiulești	Mii lei	31793,4	43341	32797	107931
	Total	Mii lei	274348,2	262587,2	96818	633753
	Total EUR		17 699,88	16 941,11	6 246,32	40 887,32

Tabelul 9-2: Construcție sisteme de canalizare

	Denumirea clusterului	UM	Cost total	2012 – 2017	2018 - 2025
1	Clusterul « D » Cahul - Gava-noasa	Mii lei	59 159,00	23 663,60	35 495,40
2	Clusterul « A+B » Cahul – Burlacu - Huliboaia	Mii lei	74 440,00	29 776,00	44 664,00
3	Clusterul « C » Cahul – Iasnaia Poliana	Mii lei	77 551,00	31 020,40	46 530,60
4	Clusterul Borceag –Frumușica – Chioselia Mare	Mii lei	14 349,00	5 739,60	8 609,40
5	Clusterul « F » Cahul – Chircani	Mii lei	17 055,80	0,00	17 055,80
6	Clusterul « E » Cahul – Giurgiulești	Mii lei	31 793,40	0,00	31 793,40
	Total MDL		274 348,20	90 199,60	184 148,60
	Total EUR		17 699,88	5 819,33	11 880,55

9.3 Obiective și priorități pentru dezvoltarea sectorului de apă și canalizare în raionul Cahul

Viziunea raionului Cahul este de a asigura condiții accesibile la servicii suportabile de aprovizionare cu apă și sanitație pentru toată populația și agenții economici din raion. Raionul va

proteja sursele de apă potabilă și va reduce impactul negativ asupra mediului prin îmbunătățirea facilităților de colectare și tratare a apelor reziduale.

9.3.1 **Obiectiv pe termen lung**

Accesul la serviciile de aprovizionare cu apă sigură și de înaltă calitate pentru toată populația, instituțiile și agenții economici din raza raionului Cahul.

9.3.2 **Priorități**

Scopul prioritizării investițiilor în raionul Cahul între localități ține de urgența problemelor și combinarea acestor nevoi cu propunerea de regionalizare a serviciilor de AAC, pentru a înțelege care vor fi primele intervenții (acțiuni) ce trebuie puse în aplicare.

Sistemul de prioritizare reflectă atât prioritățile stabilite la nivel național, cât și cele de nivel local, fiind selectată combinația acestor 2 categorii de priorități.

Prioritățile naționale se referă la:

Reducerea morbidității provocate de calitatea apei
Creșterea nivelului de aprovizionare a populației cu apă și canalizare
Asigurarea aprovizionării cu apă timp de 24 ore din 24 ore
Creșterea nivelului de asigurare a populației cu sisteme de canalizare îmbunătățite
Stoparea deteriorării infrastructurii existente
Accesul îmbunătățit al copiilor din școli și grădinițe la apă

Prioritățile raionale definite în cadrul unui proces participativ sunt următoarele:

Îmbunătățirea dezvoltării economice
Sporirea numărului de persoane care beneficiază de servicii calitative de apă și canalizare
Îmbunătățirea accesului la aprovizionarea cu apă și canalizare pentru instituțiile publice

10 Obiective specifice de dezvoltare:

Obiectivele sectoriale ale Republicii Moldova de dezvoltare a sectorului AAC pe termen mediu (2025) sunt:

- Asigurarea a peste 80% din populația țării cu servicii de alimentare centralizată cu apă
- Asigurarea a cel puțin 60% - cu servicii de canalizare.

Obiectivele strategice de dezvoltare a serviciilor AAC în raionul Cahul corelează cu obiectivele naționale și urmăresc sporirea accesului populației la servicii de alimentare cu apă și canalizare. Acestea sunt:

OS1. Sporirea accesului la servicii de apă și canalizare a populației raionului Cahul (pe clustere)

OS2. Eficientizarea managementului serviciilor AAC în raionul Cahul

Pentru asigurarea realizării acestor obiective în mod participativ a fost elaborat Planul de acțiuni pentru perioada 2018-2023.

10.1 Planul de acțiuni pentru atingerea obiectivelor

Planul de acțiuni este o listă de activități necesare pentru atingerea fiecărui obiectiv pe termen mediu. Planul de acțiuni cuprinde, în detaliu, atât investițiile prioritare, cât și măsuri SOFT, care contribuie la prioritățile convenite. Planul de acțiuni este structurat conform celor 5 domenii prioritare/piloni în abordarea GIZ pentru serviciile AAC:

- Planificarea și programarea integrată la nivel local;
- Îmbunătățirea cooperării între APL-uri;
- Investiții în optimizarea infrastructurii pentru prestarea serviciilor publice locale;
- Consolidarea capacităților APL-urilor și a prestatorilor de servicii;
- Mobilizarea și sensibilizarea populației;

Această abordare promovată de Proiectul „Modernizarea serviciilor publice locale în Republica Moldova” (MSPL) implementat de Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ) constituie un model de abordare inovatoare tehnologică, organizațională și participativă bazată pe rezultate.

Planul de acțiuni elaborat reflectă măsurile și proiectele prioritare propuse spre implementare până în anul 2023 și cuprinde:

- Denumirea proiectului/măsurii;
- Perioada de implementare;
- Costul estimativ;
- Responsabil și partener;
- Rezultate concrete așteptate;
- Surse de finanțare.

10.2 Monitorizare și Evaluare

Monitorizarea adecvată a realizării planurilor propuse este o condiție esențială a calității de punere în aplicare a acestora. Monitorizarea SDSE Cahul, componenta AAC anii 2018-2023 se va realiza de Consiliul Raional Cahul. Procesul de monitorizare efectuat are scopul de a urmări și lua măsuri de redresare atunci când e cazul, pentru a anticipa problemele și a reduce riscul de

Componenta: Aprovizionarea cu apă și servicii de canalizare

a suporta costuri suplimentare. Procesul de monitorizare va presupune colectarea și analiza sistematică a informațiilor necesare pentru urmărirea progresului. Acesta are drept scop îmbunătățirea eficienței și eficacității procesului de aprovizionare cu apă și servicii de canalizare. Rezultatele procesului de monitorizare vor fi discutate anual.

În procesul de monitorizare a calității apei și progresului înregistrat în acest domeniu, Centrul de Sănătate Publică Cahul va elabora în colaborare cu Consiliul Raional Cahul un plan anual ce ține de monitorizarea calitatii apei la sursă, identificând în acest scop și resurse financiare. Aceste date vor fi foarte relevante în procesul de evaluare a dinamicii schimbărilor care intervin asupra calității apei în r-l Cahul.

Evaluarea este compararea impactului real al proiectului vizavi de planurile inițiale: ce s-a stabilit să se realizeze, la ce nivel s-a realizat și modul în care s-a produs procesul. Evaluarea va lua în considerație criteriile de eficacitate, de implicare a actorilor responsabili, de transparență a procesului.

Pentru monitorizarea componentei AAC din Strategia de Dezvoltare Socio-Economică a raionului va fi aplicată următoarea procedură:

1. Monitorizarea și coordonarea procesului de realizare a Strategiei de aprovizionare cu apă și servicii de canalizare va fi pusă în sarcina Direcției construcții, drumuri și dezvoltare teritorială.
2. Monitorizarea va fi efectuată prin intermediul Grupului raional de lucru creat și atras la elaborarea, dar și monitorizarea strategiei.
3. Anual, Direcția construcții, drumuri și dezvoltare teritorială va pregăti un raport de monitorizare, pe care îl va propune spre audiere și discuție Consiliului Raional Cahul. Raportul va conține constatări referitor la realizarea anuală a activităților din Planul de acțiuni. Raportul de monitorizare va indica nivelul de realizare al acțiunii, termenii de realizare, cheltuieli, rezultatele atinse. Vor fi descrise devierile de la planul de acțiuni și propunerile de ajustare și corectare.
4. Grupul Local de Lucru, în baza raportului de monitorizare, va propune soluții de actualizare a SDSE, componenta AAC.
5. Consiliul Raional Cahul va audia anual raportul de monitorizare și va decide asupra actualizării Strategiei de Dezvoltare Socio-Economică, component AAC.

Pentru o evaluare reușită a progresului în implementarea SDSE Cahul, component AAC, dar și monitorizarea situației în domeniul asigurării populației cu servicii de apă și canalizare, este elaborat un sistem preliminar de M&E. Indicatorii de evaluare permit realizarea analizei, evaluării și raportării periodice a rezultatelor obținute. Sistemul de indicatori asigură **treccrea** lentă de la indicatorii generali - pe raion la indicatorii specifici – pe cluster. Aceasta va permite evaluarea clară a situației în domeniul AAC e 2 segmente: asigurare cu apă și asigurare cu servicii canalizare.

Tabelul 6-1: Indicatori ai SDSE Cahul, componenta AAC

Rezultate scontate:	Indicatori de măsurare	Situație curentă, iunie 2018
Acces îmbunătățit la servicii de apă și canalizare	Rata de acces a populației raionului Cahul la servicii de aprovizionare cu apă, %	49,44
	Rata de acces a populației raionului Cahul la servicii de canalizare,%	12,,63
	Rata de acces a populației din clusterul 0 la servicii de aprovizionare cu apă, %	71,03
	Rata de acces a populației din clusterul 0 la servicii de canalizare,%	14,34

	Rata de acces a populației din clusterul D la servicii de aprovizionare cu apă, %	28,65
	Rata de acces a populației din clusterul D la servicii de canalizare,%	0,24
	Rata de acces a populației din clusterul E la servicii de aprovizionare cu apă, %	74,04
	Rata de acces a populației din clusterul E la servicii de canalizare,%	0,09
	Rata de acces a populației din clusterul A-B-C la servicii de aprovizionare cu apă, %	90,26
	Rată de acces a populației din clusterul A-B-C la servicii de canalizare,%	14,39
Operatorul regional SA Apă-Canal Cahul consolidat	Număr de localități conectate la serviciile AAC prestate de operatorul regional, un.	5 (mun. Cahul, s. Crihana Veche, s. Pașcani, s. Manta, s. Roșu)
	Număr de localități care au delegat serviciile operatorului regional, un. (pe cluster)	2 – cluster 0 (Cahul și Manta) 1- Cluster D (.I. Cuza)

10.3. Planul de acțiuni AAC 2018-2023 ca parte integrantă a SDSE Cahul 2017-2020

Planul de acțiuni 2018-2023, componenta Aprovizionare cu apă și servicii de canalizare va deveni parte integrantă a Strategiei de Dezvoltare Socio-Economică a raionului Cahul pentru perioada 2017-2020. Strategia raională a fost elaborată la finele anului 2016, fiind asigurată continuitatea strategiei 2012-2017. SDSE Cahul 2017-2020 a fost aprobată de CR Cahul prin decizia 01/01-IV la 26.01.2017.

Planul de acțiuni AAC va deveni parte integrantă a SDSE Cahul după aprobarea de către CR Cahul ca document sectorial. Decizia CR Cahul va include aprobarea Planului de acțiuni AAC 2018-2023 și includerea acestei componente în strategia de dezvoltare socio-economică a raionului Cahul pentru perioada 2017-2020.

11 PLAN DE ACȚIUNI 2018-2023

Notă: Obiectivul strategic 1. "Sporirea accesului la servicii de apă și canalizare a populației raionului Cahul este repartizat pe 4 componente în corespundere cu cele 4 clustere: O, D, E, A-B-C. În acest context, numerotarea măsurilor ține cont de această repartizare și include în numărul de ordine litera/literele care corespund clusterului.

OBIECTIV STRATEGIC 1. Sporirea accesului la servicii de apă și canalizare a populației raionului Cahul, CLUSTERUL 0

Nr. d/o	Piloni/Axe	Măsuri	Surse de finanțare	Termeni de realizare	Instituții responsabile	Parteneri	Indicatori de progres
OBIECTIV STRATEGIC 1. Sporirea accesului la servicii de apă și canalizare a populației raionului Cahul, CLUSTERUL 0							
1.	Planificarea și programarea integrată la nivel local	1.0.1 Evaluarea gradului de implementare și actualizarea strategiei AAC a mun. Cahul prin introducerea perspectivelor de dezvoltare din cadrul SF KfW	6,000 MDL	2018-2020	Primăria mun. Cahul	parteneri internaționali, ONG-uri, GIZ	Strategia mun. Cahul evaluată și actualizată
		1.0.2. Corelarea strategiei mun. Cahul și a Planului Urbanistic General cu prevederile SF KfW.	20,000 MDL	2019-2020	Primăria mun. Cahul	GIZ, BMZ	Strategia mun. Cahul corelată cu PUG și SF KfW
		1.0.3. Stabilirea listei necesităților de investiții în domeniul AAC p/u mun. Cahul după finalizarea proiectării și lucrărilor proiectului BMZ	-	2020-2021	Primăria mun. Cahul	SA Apă-Canal Cahul	Listă de investiții stabilită
		1.0.4. Actualizarea strategiilor AAC a localităților Crihana-Veche, Manta și Roșu	9,000 MDL	2018-2020	APL din localitățile rurale ale clusterului 0	parteneri internaționali, ONG-uri, GIZ	Strategiile AAC Crihana-Veche, Manta și Roșu actualizate
2.	Îmbunătățirea cooperării dintre APL-uri	2.0.1. Masă rotundă de analiză și studiere a recomandărilor Studiilor de Fezabilitate GiZ și KfW privind măsurile și soluțiile tehnice prevăzute pentru clusterul 0.	2,000 MDL	2018	Consiliul Raional Cahul	S.A. Apă Canal-Cahul, Primăria mun. Cahul, primăriile Crihana Veche, Manta și Roșu, GIZ	SF analizate și studiate de APL-uri
		2.0.2. Soluționarea problemelor de hotărâre între APL din cluster legate de amplasarea obiectivelor de AAC și identificarea mecanismelor viabile și transparente de soluționare (transmitere comodă, vânzare terenuri...)	50,000 MDL	2018-2020	Primăria mun. Cahul	Primăriile din clusterul 0	Probleme de hotărâre între APL soluționate
		2.0.3 Îmbunătățirea comunicării și cooperării între localitățile clusterului în baza prevederilor Acordului de cooperare pentru dezvoltarea unui serviciu și sistem durabil de alimentare cu apă și	-	2019	Consiliul Raional Cahul	S.A. Apă Canal-Cahul, Primăria mun. Cahul, primăriile Crihana	Cooperare și comunicare îmbunătățită

		de canalizare in raionul Cahul (semnat în anul 2015)				Veche, Manta și Roșu	
		2.0.4.Desfășurarea ședințelor de lucru între reprezentanții clusterului 0 și operatorul regional S.A. Apa-Canal Cahul pentru eficientizarea gestionării serviciilor regionale	10,000 MDL	trimestrial	Consiliul Raional Cahul,	S.A. Apă Canal-Cahul, Primăria mun. Cahul, primăriile Crihana Veche, Manta și Roșu	Ședințe comune de lucru organizate, probleme depășite
		2.0.5.Promovarea practicilor de succes în lucrul cu cetățenii (mediatizarea ghidului de practici elaborat de APL Crihana Veche în rîndul celorlalte localități)	2,000 MDL	anual	Consiliul Raional Cahul	S.A. Apă Canal-Cahul, Primăria mun. Cahul, primăriile Crihana Veche, Manta și Roșu	Practici de succes promovate
		2.0.6 Documentarea și colectarea bunelor practici ale clusterului 0 pentru a fi puse la dispoziția clusterului D și a altor clustere din raion și țară.	20,000 MDL	anual	Consiliul Raional Cahul	S.A. Apă Canal-Cahul, Primăria mun. Cahul, primăriile Crihana Veche, Manta și Roșu	Experiențe pozitive colectate și documentate
3.	Investiții în optimizarea infrastructurii pentru prestarea serviciilor publice locale	3.0.1 Reconstrucția magistralei de apeduct de la stația de pompare 1 până la stația de pompare 2 în 2 linii de pe teritoriul mun. Cahul (în baza SF elaborat)	45 mln MDL	2018-2023	Primăria mun. Cahul	APL I Cahul, SA Apă-Canal Cahul, APL II, ADR Sud, GIZ, Fondul Ecologic Național, Fondul Național de Dezvoltare Regională	Magistrală de apeduct reconstruită
		3.0.2.Reabilitarea stațiilor de pompare a apelor uzate Nord și Sud	1,5 mln MDL	2018-2020	Primăria mun. Cahul	APL I Cahul, SA Apă-Canal Cahul, APL II, ADR Sud, GIZ, Fondul Ecologic Național, Fondul Național de Dezvoltare Regională	Stații de pompare reabilite

		3.0.3.Reabilitarea și extinderea rețelelor de apeduct și canalizare în s. Cotihana, construcția stației de colectare și pompare a apelor uzate	35 mln MDL	2018-2020	Primăria mun. Cahul	APL I Cahul, SA Apă-Canal Cahul, APL II, ADR Sud, GIZ, Fondul Național de Dezvoltare Regională, donatori internaționali	Apeduct și canalizare construite în s. Cotihana
		3.0.4.Reabilitarea și modernizarea stației de epurare a apelor uzate din Cahul (în baza SF elaborat)	60 mln MDL	2018-2021	Primăria mun. Cahul	SA Apă-Canal Cahul, APL II, ADR Sud, GIZ, Fondul Ecologic Național, Fondul Național de Dezvoltare Regională, BERD, BM	Stația de epurare a apelor uzate din Cahul reabilitată
		3.0.5.Extinderea sistemului de apeduct din s. Roșu și asigurarea conectării locuitorilor din sectorul Focșa (2 străzi)	600,000 MDL	2018-2019	Primăria mun. Cahul	APL Roșu, APL Cahul, S.A. Apă-Canal Cahul	Sector de apeduct construit în sectorul Focșa
		3.0.6.Organizarea procedurii de achiziții publice și identificarea contractorului pentru executarea lucrărilor (în baza contractului de finanțare cu KfW)	-	2018	Primăria mun. Cahul	KfW, GIZ, ADR Sud	Procedură de achiziții publice organizată companie identificată
		3.0.7.Realizarea lucrărilor din cadrul contractului cu KfW: 1. Stația de captare a apei brute, incluzând deznisipatorul,; 2. 8.2 km de apeduct magistral de la Stația de pompare nr. 1 către Stația de Tratare a Apei, 3. Reducerea apei necontorizate și reabilitarea a 1.2 km de rețea de apeduct, 4. Stația de Epurare a Apelor Uzate 32,000 populație echivalent (faza I), 5. Măsuri de îmbunătățire a Stației de Tratare a Apei,	23,5 mln Euro	2018-2022	Primăria mun. Cahul	KfW, GIZ	Lucrări în corespundere documentația tehnică realizate

		6. Stațiile de pompare a Apelor Uzate și reabilitarea a 4.5 km de colectoare de canalizare, 7. Cladirea de oficii pentru Apa Canal, parcare, atelierul și echipament 8. Din surse financiare adiționale, sunt agreate următoarele priorități: 9. Reabilitarea adițională și extinderea rețelei de apeduct (11.0 km) cu conexiunile individuale în Cahul, 10. Reabilitarea adițională și extinderea colectoarelor de canalizare (45.5 km) cu conexiunile individuale în Cahul,					
		3.0.8.Restabilirea vanelor de distribuție ascunse și a pompelor de apă. Reamplasarea țevei de pe strada Dunării pe un alt sector, s. Crihana Veche		2020	APL Crihana Veche	ÎM Crihana -Service donatori internaționali	Vane de distribuție și pompe de apă restabilite în s. Crihana Veche
		3.0.9.Elaborarea documentației tehnice de proiect pentru conectarea părții nordice a s. Crihana Veche la stația de pompare.	200,000 MDL	2020	APL Crihana Veche	ÎM Crihana -Service, donatori internaționali	Documentație tehnică elaborată
		3.0.10. Implementarea proiectului (etapa I și etapa II) de construcție a sistemului de canalizare și a 2 stații de epurare la Crihana Veche	7,5 mln	2021	APL Crihana Veche	ÎM Crihana -Service Fondul Ecologic Național, donatori internaționali, CR Cahul	Sistem de canalizare și 2 stații de epurare la Crihana Veche construite
		3.0.11.Conectarea caselor la sistemul de canalizare in s. Rosu, etapa II	8 mln MDL	2019-2022	APL Roșu	SA Apă-Canal Cahul, donatori externi	Extinsă conectarea populației s. Roșu la rețeaua de canalizare
		3.0.12.Asigurarea conectării a 100% populație s. Roșu la serviciile apă și canalizare		2018-2019	APL Roșu	CLC Roșu, manager proiect GIZ,	100% populație conectată la apeduct și canalizare în s. Roșu
		3.0.13.Renovarea rețelelor de apeduct din com. Manta		2019-2021	APL Manta	donatori internaționali	Rețele de apeduct renovate în s. Manta

		3.0.14. Construcția rețelei de canalizare în com. Manta		2020	APL Manta	donatori internaționali	Rețea de canalizare construită în s. Manta
4.	Consolidarea capacităților APL-urilor și a prestatorilor de servicii	4.0.1.Finalizarea semnării contractelor de delegare a serviciilor apă și canalizare către operatorul regional (satele Crihana Veche și Roșu)		2018	APL Crihana Veche, APL Roșu	SA Apă-Canal Cahul, CR Cahul	Contractele de delegare a serviciilor în s. Crihana Veche și Roșu semnate
		4.0.2. Acordarea asistenței de specialitate operatorului SA Apa-Canal Cahul privind luarea la evidență a bunurilor date în gestiune	15,000 MDL	2018-2020	S.A. Apă-Canal Cahul	GIZ, APL I Cahul	SA Apă-Canal Cahul consultată și consolidată în luarea la evidență a bunurilor
		4.0.3.Asistență de specialitate pentru APL I la examinarea și analiza proiectelor tehnice pentru lucrări în domeniul AAC. Coordonarea procesului de secția construcții și operatorul regional	-	sistematic	APL I	CR Cahul, SA Apă-Canal Cahul	Toate proiectele tehnice elaborate de APL-uri coordonate cu secția construcții și operatorul regional
		4.0.4.Organizarea vizitelor de studiu pentru APL pentru preluarea experiențelor de succes	50,000 MDL	2018	CR Cahul	primăria Cahul, SA Apă-Canal Cahul, GIZ, alți donatori	Experiență de succes preluată
5.	Mobilizarea și sensibilizarea populației	5.0.1.Lucrul cu cetățenii din cartierele mun. Cahul și atragerea în implementarea proiectului de extindere a rețelei de apeduct și canalizare	-	sistematic	Primăria mun. Cahul	grupurile de inițiativă din cartiere, ONG-urile locale, partenerii civici	Cetățenii din municipiu implicați în proiectele locale
		5.0.2.Lucrul cu cetățenii s. Roșu pentru sporirea implicării în colectarea contribuțiilor și conectarea la serviciile de canalizare	-	2018	APL Roșu	CLC Roșu, manager proiect GIZ, parteneri civici	Grad de colectare a contribuțiilor sporit
		5.0.3.Campanii de informare a cetățenilor privind necesitatea achitării serviciilor AAC prevenirea conectărilor nedeclarate și a furtului de apă	60,000 MDL	2019	APL din cluster	manager proiect GIZ, CLC din localități, ONG-urile regionale și locale	Populație informată

		5.0.4. Asigurarea transparenței proiectelor AAC implementare în cluster (prin rețele de socializare, reportaje TV, site parteneri)	50,000 MDL	sistematic	Primăria mun. Cahul	APL rurale cluster, SA Apă-Canal Cahul	Proiectele AAC implementate transparent
		5.0.5. Îmbunătățirea comunicării operatorului regional cu populația (revigorarea site-ului companiei, desemnarea persoanelor responsabile de comunicare)	20,000 MDL	sistematic	SA Apă-Canal Cahul	Consiliul de Administrației al companiei, Consiliul Director Local, primăria Cahul	

OBIECTIV STRATEGIC 1. Sporirea accesului la servicii de alimentare cu apă de calitate și canalizare a populației raionului Cahul, CLUSTERUL D

Nr. d/o	Piloni/Axe	Măsuri	Surse de finanțare	Termeni de realizare	Instituții responsabile	Parteneri	Indicatori de progres
OBIECTIV STRATEGIC 1. Sporirea accesului la servicii de apă și canalizare a populației raionului Cahul, CLUSTERUL D							
1.	Planificarea și programarea integrată la nivel local	1.D.1. Elaborarea strategiilor de dezvoltare socio economică a localităților Pelinei și Găvănoasa, componenta AAC (raccordate la strategia actualizată a raionului).	40,000 MDL	2018	APL Lebedenco, Pelinei, Găvănoasa	GIZ, CLC-urile, CR Cahul	Strategii AAC a localităților Pelinei și Găvănoasa elaborate
		1.D.2. Consultarea publică și aprobarea strategiilor de dezvoltare socio-economică a localităților clusterului D	-	2018	APL Lebedenco, Pelinei, Găvănoasa	CLC-urile, CR Cahul, GIZ, managerul proiectului GIZ	Strategiile APL Pelinei și Găvănoasa consultate public și aprobate
		1.D.3. Crearea unui mecanism de monitorizare în localitățile clusterului a situației în domeniul apă-canalizare	-	2018-2019	APL Lebedenco, Pelinei, Găvănoasa	CLC-urile, CR Cahul, managerul proiectului GIZ	Mecanism de monitorizare a realizării strategiilor identificat

		1.D.4.Ședințe anuale de evaluare și raportare a implementării strategiilor AAC	-	anual	APL Lebedenco, Pelinei, Găvănoasa	CLC-urile, GIZ managerul proiectului GIZ	Grad de implementare a strategiilor evaluat anual
2.	Îmbunătățirea cooperării dintre APL-uri	2.D.1.Mese rotunde comune pentru APL cluster cu prezentarea experienței de succes a s. A.I.Cuza în colectarea contribuțiilor, delegarea serviciilor și practica asigurării serviciilor de aprovizionare cu apă prin delegare către operatorul regional	-	semestrial	APL Lebedenco, Pelinei, Găvănoasa	CR Cahul, CLC-urile, GIZ managerul proiectului GIZ	Schimb de experiență realizat
		2.D.2.Soluționarea problemelor de hotar între APL pentru amplasarea obiectivelor de AAC și identificarea mecanismelor viabile și transparente de soluționare	-	la necesitate	APL Lebedenco, Pelinei, Găvănoasa	CR Cahul, SA Apă-Canal Cahul	Probleme de hotar între APL soluționate
		2.D.3.Ședințe de lucru și schimb de experiență între localitățile clusterului D cu clusterul 0 pentru transferul practicilor de succes	5,000 MDL	semestrial	APL cluster D, APL cluster 0	CR Cahul, S.A. Apă-Canal Cahul, GIZ, Comitetul Director Local	Schimb de experiență între clusterelor 0 și D asigurat
		2.D.4.Documentarea experienței acumulate în colectarea de contribuții, activitatea CLC-urilor, implicarea grupurilor vulnerabile pentru a fi transferată în alte localități și regiuni.	25,000 MDL	2018-2019	CR Cahul	APL, S.A. Apă-Canal Cahul, ONG-uri locale, GIZ	Experiență pozitivă documentată
		2.D.5.Consultarea și instruirea APL-urilor privind gestionarea eficientă a serviciului de aprovizionare cu apă	20,000 MDL	anual	CR Cahul	S.A. Apă-Canal Cahul, APL din cluster D	APL instruite
		2.D.6.Participarea reprezentanților APL (primari și consilieri) în vizite de studiu internaționale și schimburi de experiență	150,000 MDL	O data la 2 ani	CR Cahul	GIZ, alți donatori externi	Experiență internațională preluată
3.	Investiții în optimizarea infrastructurii	3.D.1.Implementarea proiectului "Ape-ductul magistral Cahul- Lebedenco- Pelinei- Găvănoasa- Vulcănești (satele) - Alexandru Ioan Cuza și rețele interioare	4,8 mln Euro	2018-2022	APL Cahul și cluster D	SDC și UE	Infrastructură construită, acces la servicii oferit

	pentru prestarea serviciilor publice locale	a satelor Lebedenco, Hutulu, Ursoaia, Pelinei, Sătuc, Găvănoasa, Vladimirovca și Nicolaevca”, etapa I și II prin construcția rețelelor magistrale și rețelelor interioare de apeduct					
		Măsura investițională I care presupune:	2,2 mln Euro și	2018-2019	SDC	GIZ, ADR Sud, CR Cahul, APL Lebedenco, Pelinei, Găvănoasa	
		Construcția rețelei magistrale de apeduct SP5 – Lebedenco – Hutulu – Ursoaia	Contribuția APL și locuitorilor (suma va fi stabilită)				
		Construcția rețelei magistrale de apeduct Ursoaia – Pelinei					
		Construcția rețelelor interioare de apeduct în localitățile Lebedenco și Hutulu					
		Construcția rețelelor interioare de apeduct localitatea Ursoaia					
		Măsura investițională II care presupune:	2,6 mln Euro și	2019-2022	UE	GIZ, ADR Sud, CR Cahul, APL Lebedenco, Pelinei, Găvănoasa, Vulcănești	
		Construcția rețelei magistrale de apeduct SP 2 – SP 5	Contribuția APL și locuitorilor (suma va fi stabilită)				
		Construcția rețelei magistrale Pelinei – Vladimirovca – Nicolaevca – Găvănoasa					
		Construcția rețelei magistrale Găvănoasa- Vulcănești					
		Construcția rețelei magistrale Vulcănești – A.I. Cuza					
		Construcția rețelelor interioare de apeduct în localitățile Pelinei și Sătuc					

		Construcția rețelelor interioare de apeduct în localitatea Găvănoasa					
		Construcția rețelelor interioare de apeduct în localitatea Nicolaevca					
		Construcția rețelelor interioare de apeduct în localitatea Vladimirovca					
		Proiectarea rețelelor de apeduct pentru satele r-lui Vulcănești (Etulia și Cișmichioi)					
		Alte acțiuni investiționale:					
		Elaborarea documentației tehnice de proiect pentru extinderea rețelelor locale de apeduct în localitățile Alexandrfeld și Iujnoe		2019-2020	APL Alexandrfeld, APL Iujnoe	CR Cahul, donatori externi	Documentație tehnică de proiect pentru Alexanderfeld și Iujnoie elaborată
		Modernizarea rețelei interne de apeduct în s. Alexandrfeld (lucrări de reconstrucție și extindere rețea locală)	300,000 MDL	după 2020	APL Alexandrfeld	CR Cahul, donatori externi	Rețea internă de apeduct modernizată în Alexanderfeld
		Construcția rețelei locale de apeduct în s. Burlceni (23 km și 1,2 km canalizare)	8612,44 mii lei	2018-2019	APL Burlăceni	CR Cahul, donatori externi	Rețea internă de apeduct la Burlăceni construită
		Evaluarea și acordarea condițiilor tehnice de conectare (la faza de elaborare a documentației tehnice de proiect) pentru localitățile clusterului, care intenționează să se conecteze la rețeaua magistrală Cahul-Lebedenco-Pelinei-Găvănoasa-Vulcănești	-	din 2018 la solicitare	APL Burlăceni, APL Iujnoe, APL Alexanderfeld	CR Cahul, donatori externi	Condiții tehnice evaluate și asigurate pentru APL care doresc să se conecteze la rețeaua magistrală
		Identificarea resurselor financiare pentru elaborarea studiului de fezabilitate de	-	Din 2018	CR Cahul, APL din cluster	CR Cahul, APL din cluster	Surse financiare identificate

		asigurare cu servicii de canalizare a locuitorilor clusterului D					
		Inițierea procesului de elaborare a studiului de fezabilitate pentru asigurarea cu servicii de canalizare în cluster și identificarea agregărilor pentru infrastructura de canalizare	-	2023	CR Cahul, APL din cluster	donatori externi, compania contractată	Proces de elaborare a SF lansat
		Proiectarea tehnică a rețelelor de canalizare	-	2023	CR Cahul, APL din cluster	donatori externi, compania contractată	Rețele de canalizare proiectate tehnic
		Construcția nodului de racordare pentru or. Vulcănești	-	2021	CR Cahul, primăria or. Vulcănești	Finanțare UE	Nod de recordare construit și acces pentru or. Vulcănești asigurat
4.	Consolidarea capacităților APL-urilor și a prestatorilor de servicii	4.D.1.Ședințe periodice de lucru cu furnizorii de apă (ÎM, Asociații a Utilizatorilor de Apă, agenți economici) și discutarea prevederilor legii 303 (aspecte ce țin de licențierea activității, calitatea apei, conservarea surselor de apă subterană, etc)	-	semestrial	S.A Apă-Canal Cahul	APL-urile din Lebedenco, Pelinei, Găvănoasa, CR Cahul, experți internaționali contractați	Furnizori a serviciilor AAC instruiți
		4.D.2.Mese rotunde de informare a primăriilor și consiliilor locale din clusterul D privind mecanismele de delegare a serviciilor către Apă Canal Cahul (semestrial)	-	2018-2020	S.A Apă-Canal Cahul	APL-urile din Lebedenco, Pelinei, Găvănoasa, CR Cahul	Mecanism de delegare a serviciilor AAC studiat
		4.D.3.Contractarea consultanților în domeniu pentru asistarea în procesul de delegare a serviciilor de AAC către operatorul regional S.A Apă Canal Cahul	35,000 MDL	2018-2021	S.A Apă-Canal Cahul și CR Cahul	APL-urile din Lebedenco, Pelinei, Găvănoasa,	APL asistate în delegarea serviciilor
		4.D.4.Consultarea și sprijinirea APL-urilor pentru preluarea la balanța APL a rețelelor de apeduct construite	-	2020-2021	CR Cahul	S.A Apă-Canal Cahul, APL-urile din Lebedenco, Pelinei, Găvănoasa,	APL susținute în luarea la balanță a rețelelor noi construite

5.	Mobilizarea și sensibilizarea populației	5.D.1.Instruirea și Consolidarea Comitetelor Locale de Cetățeni	10,000 MDL	2018-2019	GIZ prin manager de proiect și parteneri civici	APL Lebedenco, Pelinei, Găvănoasa	CLC constituite și consolidate
		5.D.2.Organizarea sondajelor de opinie în rândul populației localităților clusterului D privind suportabilitatea cheltuielilor pentru acoperirea contribuțiilor la proiect (pre- și post proiect)	100,000 MDL	2018-2020	GIZ prin manager de proiect și parteneri civici	APL Lebedenco, Pelinei, Găvănoasa, CLC-urile, ONG locale	Sondaje de opinie organizate
		5.D.3.Identificarea mecanismelor de susținere a grupurilor vulnerabile în procesul de colectare a contribuțiilor	-	din 2018	APL Lebedenco, Pelinei, Găvănoasa	CLC-urile, partenerii civici, ONG locale, CR Cahul	Mecanisme de susținere a grupurilor vulnerabile identificate
		5.D.4.Colectarea contribuțiilor gospodăriilor casnice ca parte a proiectului investițional	-	2018 Lebedenco, 2019 Pelinei și Găvănoasa	APL Lebedenco, Pelinei, Găvănoasa	CLC-urile	Contribuții a gospodăriilor casnice asigurate în proiect
		5.D.5.Informarea cetățenilor despre avantajele consumului apei din surse centralizate și sporirea gradului de conectare	-	2018-2020	APL Lebedenco, Pelinei, Găvănoasa	CLC-urile	Locuitori informați
		5.D.6.Editarea materialelor informaționale pentru cetățeni: ghiduri de comunicare pentru CLC-uri, pliante informative, etc	12,000 MDL	2018-2020	GIZ, CLC	APL Lebedenco, Pelinei, Găvănoasa, CLC-urile, partenerii civici, managerul proiectului GIZ, ONG locale	Materiale informative editate

OBIECTIV STRATEGIC 1. Sporirea accesului la servicii de alimentare cu apă de calitate și canalizare a populației raionului Cahul, CLUSTERUL E

Nr. d/o	Piloni/Axe	Măsuri	Surse de finanțare	Termeni de realizare	Instituții responsabile	Parteneri	Indicatori de progres
OBIECTIV STRATEGIC 1. Sporirea accesului la servicii de apă și canalizare a populației raionului Cahul, CLUSTERUL E							
1.	Planificarea și programarea integrată la nivel local	1.E.1.Elaborarea și actualizarea Strategiilor de dezvoltare socio – economică pe componenta AAC a localităților: Văleni, Vadul lui Isac, Cîșlița Prut.	60,000 MDL	2019-2021	APL Văleni, APL Vadul lui Isac, APL Cîșlița-Prut,	CR Cahul, donatori externi	Strategii AAC a localităților clusterului elaborate
		1.E.2.Crearea unui mecanism de colectare sistematică a informației și monitorizare în cluster a situației în domeniul apă-canalizare	-	Anual din 2018	APL din cluster	CR Cahul	Mecanism de colectare a informațiilor privind accesul la AAC identificat și aplicat
2.	Îmbunătățirea cooperării dintre APL-uri	2.E.1.Sedințe de lucru pentru promovarea la nivel de cluster a soluțiilor fezabile (din cadrul SF elaborate de CR Cahul și KFW) de aprovizionare a locuitorilor clusterului cu servicii calitative de aprovizionare cu apă	-	2018	CR Cahul, SA Apă-Canal Cahul	APL din cluster	Soluții fezabile pentru servicii de aprovizionare cu apă identificate
		2.E.2.Organizarea unui sondaj de opinie în rândul locuitorilor clusterului privind necesitatea serviciilor de canalizare și suportabilitatea costurilor pentru noile servicii	60,000 MDL	2018-2019	APL din cluster	CR Cahul, ÎM, donatori externi	Sondaj de opinie organizat
		2.E.3.Ședințe semestriale de lucru cu operatorul regional S.A. Apa Canal Cahul privind procesul de delegare a serviciilor locale de aprovizionare cu apă	-	2019-2020	S.A. Apă-Canal Cahul	Consiliul Director al Apă-Canal, CR Cahul, APL din cluster, ÎM, GIZ	Ședințe semestriale organizate
		2.E.4.Corelarea activităților din domeniul AAC cu acțiunile din planul de dezvoltare al Grupului de Acțiune Locală "GAL "Lunca Prutului de Jos"	-	2018-2019	GAL "Lunca Prutului de Jos"	APL I din cluster, managementul GAL-ului, CR Cahul	Strategiile locale corelate cu strategia GAL Lunca Prutului de Jos
		2.E.5.Organizarea ședințelor de schimb de experiență cu APL și CLC din Clusterule 0 și D din raionul Cahul	-	2019-2020	CR Cahul	APL din cluster, ONG din sector, SA Apă-Canal Cahul	Schimb de experiență între cluster asigurată

		2.E.6.Identificarea resurselor financiare pentru organizarea vizitelor de studiu internaționale pentru preluarea practivilor de succes în domeniul AAC	-	Din 2018	APL I și CR Cahul	ONG din sector, GAL "Lunca Prutului de Jos", ÎM, donatori străini	Reursse financiare identificate
		2.E.7.Organizarea sondajelor de opinie în rândul locuitorilor clusterului privind disponibilitatea de conectare la o rețea centralizată de aprovizionare cu apă de suprafață (din râul Prut)	60,000 MDL	2019-2020	S.A. Apă-Canal Cahul	APL din cluster, ÎM, GIZ, donatori externi	Sondaje de opinie organizate
		2.E.8.Instituirea unui dialog cu furnizorul serviciilor de energie electrică pentru îmbunătățirea situației în domeniu și asigurarea prestării fără întreruperi a serviciilor de alimentare cu apă	-	2018	APL I și CR Cahul	APL I, ÎM, CR Cahul, GAL, S.A. Union Fenosa,	Dialog cu UNION FENOSA asigurat și problemele existente depășite
3.	Investiții în optimizarea infrastructurii pentru prestarea serviciilor publice locale	3.E.1.Elaborarea documentației tehnice pentru proiectele de extindere a apeductelor în satele clusterului E (Slobozia Mare, Colibași, Văleni, Vadul lui Isac, Brînza)	500,000 MDL	2018-2020	APL nivel I din cluster	CR Cahul, donatori externi	Documente tehnice elaborate
		3.E.2.Construcția/extinderea rețelelor de apeduct în localitățile clusterului E pentru acoperirea a 100% populației cu servicii de apă (construcție de rețele în satele Slobozia Mare, Colibași, Văleni, Vadul lui Isac, Brînza)	8 mln MDL	2019-2022	APL nivel I din cluster	CR Cahul, donatori externi	Rețele noi de apeduct construite
		3.E.3.Renovarea porțiunilor vechi de apeduct (Slobozia Mare...)	1 mln MDL	2018-2019	APL Slobozia Mare	ÎM, CR Cahul, donatori externi	Porțiuni de apeduct renovate
		3.E.4.Elaborarea unui studiu de fezabilitate a s. Giurgiulești pentru construcția unei stații de tratare a apelor din r. Prut sau Dunăre cu conectarea rețelei interne locale	Va fi identificat	2019	APL Giurgiulești	CR Cahul, donatori externi	Studiu de fezabilitate elaborat
		3.E.5.Monitorizarea anuală a calității apei din sondele arteziene și afișarea rezultatelor pe panouri informative în localitățile clusterului	-		APL I	ÎM, CR Cahul	Calitatea apei din toate sursele monitorizată

		3.E.6.Studierea experienței internaționale și implementarea unui sistem online/ soft specializat pentru monitorizarea rețelei, a pierderilor și furturilor de apă	50,000 MDL	2020	ÎM din cluster	APL I, CR Cahul, donatori externi	Soft-uri inetrăționale utilizate
		3.E.7.Procurarea la nivel de cluster și GAL a echipamentelor moderne de depistare a furturilor de apă în rețelele de apeduct	200,000 MDL	2021	ÎM din cluster, GAL "Lunca Prutului de Jos"	APL, CR Cahul, donatori externi	Echipamente de prevenire a furturilor de apă procurate
		3.E.8.Realizarea unui studiu de fezabilitate pentru clusterul E pentru identificarea soluției tehnice fezabile pentru servicii canalizare	Va fi identificat	2020	CR Cahul și donatori externi	APL din cluster, GIZ	Soluții fezabile pentru servicii de canalizare identificate
		3.E.9.Elaborarea documentației tehnice de proiect pentru construcția sistemului de canalizare (în baza soluțiilor tehnice identificate în SF).	Va fi identificat	2020	CR Cahul și APL din cluster	CR Cahul, APL din cluster, donatori externi	Documente tehnice pentru rețele de canalizare elaborate
4.	Mobilizarea și sensibilizarea populației	4.E.1.Campanii locale (sau la nivel de GAL) de informare și sensibilizare a cetățenilor cu privire la folosirea rațională a resurselor de apă și asigurare a durabilității lor (campanii, distribuie pliante, flash-mob-uri...)	-	anual	APL I	CR Cahul, ONG-urile, GAL-ul, instituții preuniversitare, donatori externi	Campanii locale desfășurate
		4.E.2.Eventimente informative/adunări generale pe localități și cluster/GAL pentru prevenirea folosirii ilicite și a furturilor de apă în rândul populației. Promovarea metodelor de prevenire: conțorizarea nodurilor de vedință, tariful diferențiat ș.a.	20,000 MDL	anual	APL I	CR Cahul, ONG-urile, GAL-ul, donatori externi	Evenimente de consultare a populației organizate
		4.E.3.Studiu pentru identificarea opțiunilor alternative pentru irigare (apa tehnică) și micșorarea consumului de apă potabilă pentru irigație.	350,000 MDL	2020	CR Cahul	donatorii externi, APL cluster	Studiu elaborat

OBIECTIV STRATEGIC 1. Sporirea accesului la servicii de alimentare cu apă de calitate și canalizare a populației raionului Cahul, CLUSTERUL A-B-C

Nr. d/o	Piloni/Axe	Măsur	Surse de finanțare	Termeni de realizare	Instituții responsabile	Parteneri	Indicatori de progres
OBIECTIV STRATEGIC 1. Sporirea accesului la servicii de apă și canalizare a populației raionului Cahul, CLUSTERUL A-B-C							
1.	Planificarea și programarea integrată la nivel local	1.A-B-C.1.Elaborarea strategiilor de dezvoltare locală, capitolul AAC în saatele clusterelor A, B, C și planificarea participativă a dezvoltării sectorului pentru următorii ani	100,000 MDL	2019-2022	APL din clustere	CR Cahul, donatori externi	Strategii de dezvoltare elaborate
2.	Îmbunătățirea cooperării dintre APL-uri	2.A-B-C.1.Oferirea suportului și consultanței APL în inventarierea și evaluarea stării tehnice a rețelelor locale	50,000 MDL	2018-2020	CR Cahul și S.A. Apă-Canal Cahul	APL clustere	APL susținute în evaluarea stării tehnice a infrastructurii serviciilor AAC
		2.A-B-C.2.Campanii de informare locală în localitățile cu acces redus la apă privind rolul apei în sănătatea și igiena populației	60,000 MDL	anual	APL clustere	CR Cahul, ONG locale și regionale	Campanii de informare organizate
		2.A-B-C.3.Preluarea experienței în domeniul AAC din clusterelor avansate din raion	5,000 MDL	2019	APL clustere	CR Cahul	Experiințe de succes preluate
3.	Investiții în optimizarea infrastructurii pentru prestarea serviciilor publice locale	3.A-B-C.1.Asigurarea suportului consultativ și tehnic CR Cahul și APL clustere A-B și C în vederea evaluării calității documentației tehnice de proiect elaborate de CR Cahul (valoare de deviz pentru magistrală cca 45,2 mln lei) pentru identificarea corespunderii standardelor curente din domeniul AAC	30,000 MDL	Din 2019	CR Cahul și GIZ sau alți donatori externi	GIZ, APL clustere A și B, CDL	CR Cahul și APL susținute în evaluarea documentației tehnice de proiect
		3.A-B-C.2.Actualizarea documentației tehnice de proiect pentru construcția rețelei magistrale în clusterul A-B și C (soluții tehnice în dependență de rezultatul evaluării GIZ, actualizare costuri)	500,000 MDL	2019	CR Cahul și APL cluster B	GIZ, donatori externi	Documentație tehnică verificată
		3.A-B-C.3.Identificarea resurselor financiare pentru implementarea proiectului de construcție a rețelei magistrale de apeduct în clusterul A-B și C	-	2019-2022	CR Cahul și APL cluster B	GIZ, donatori externi	Resurse financiare identificate

		3.A-B-C4.Identificarea resurselor financiare și construcția rețelei interne de apeduct în s. Moscovei (în baza documentației tehnice existente)	-	2019-2020	APL Moscovei	CR Cahul, donatori externi	Rețea de alimentare cu apă a s. Moscovei construită
		3.A-B-C.5.Elaborarea documentației tehnice pentru extinderea rețelelor de canalizare în s. Moscovei și asigurarea conectării gospodăriilor casnice	1 mln MDL	2021	APL din cluster	CR Cahul, donatori externi	Rețele de canalizare extinse în s. Moscovei
		3.A-B-C.6.Identificarea resurselor financiare și construcția apeductului și rețelei de canalizare în s. Tătăraști (conform documentației de proiect)	12 mln MDL	2021-2022	APL Tătăraști	CR Cahul, FEN, alți donatori	Apeduct și canalizare construite în s. Tătăraști
		3.A-B-C.7.Construcția rețelei de apeduct în s. Huluboaia (conform documentației tehnice existente)		2019-2020	APL Huluboaia	CR Cahul, donatori internaționali	Apeduct construit în s. Huluboaia
		3.A-B-C.8.Extinderea rețelei de apeduct în s. Taraclia de Salcie		2020	APL Taraclia de Salcie	CR Cahul, donatori internaționali	Rețea de apeduct extinsă în s. Tartaul de Salcie
		3.A-B-C.9.Lansarea comunicării și asigurarea procesului de delegare a serviciului de alimentare cu apă a s. Burlacu către SA Apă-Canal Cahul	-	2019	APL Burlacu	SA Apă-Canal Cahul, CR Cahul	Mecanism de delegare a serviciilor studiat
		3.A-B-C.10.Elaborarea studiului de fezabilitate privind asigurarea populației clusterelor A-B și C cu servicii de canalizare și identificarea soluțiilor tehnice rezonabile	Va fi identificat	După 2022	CR Cahul,	donatori internaționali, contribuțiile APL din clustere	SF pentru servicii canalizare elaborat
		A-B-C.11.Elaborarea documentației tehnice pentru forarea și construcția unei fântini arteziene în s. Andrușul de Sus	Va fi stabilit	2019	APL Andrușul de Sus	FEN, alți donatori externi	Documentație tehnică elaborată
		3.A-B-C.12.Extinderea rețelei de apeduct în s. Andrușul de Sus	Va fi stabilit	2019	APL Andrușul de Sus	Agenți economici locali, donatori externi	Rețea de apeduct extinsă
		3.A-B-C.12.Schimbarea unei porțiuni de apeduct în s. Zîrnești (circa 3,7 km)	-	2019	APL Zîrnești	agenții economici locali	Rețea de apeduct schimbată în s. Zîrnești

		3. A-B-C.13. Construcția apeductului și sistemului de canalizare în s. Baurci-Moldoveni	42 mln lei	2019-2023	APL Baurci Moldoveni	ADR Sud, FNDR, FEN, Guvernul Elveției...	Rețea de apeduct și sistem de canalizare construit
4.	Consolidarea capacităților APL-urilor și a prestatorilor de servicii	4.A-B-C.1.Instruirea APL privind elaborarea și managementul proiectelor comunitare	25,000 MDL	2019	CR Cahul	APL cluster, donatori externi	APL instruite în managementul proiectelor
		4.A-B-C.2.Organizarea evenimentelor publice și schimb de experiență în implementarea proiectelor AAC și formarea capacităților APL în gestionarea eficientă a serviciilor publice locale	25,000 MDL	anual	APL cluster	CR Cahul, Asociația primarilor din raion	APL cu capacități în gestionarea serviciilor AAC
		4.A-B-C.3.Schimb de experiență cu APL din alte cluster pentru preluarea experienței avansate în lucrul cu cetățenii (activitatea CLC, colectarea contribuțiilor, implicare prin muncă voluntară, integrare grupuri dezavantajate ș.a.(anual)	10,000 MDL	anual	CR Cahul	APL cluster, CR Cahul, Asociația primarilor din raion	Schimb de experiență asigurat
5.	Mobilizarea și sensibilizarea populației	5.A-B-C.1.Organizarea campaniilor de informare și sensibilizare a populației cu privire la perspectivele de asigurare cu servicii centralizate de apă aprovizionare cu (prețul apei, consumul rațional al apei, calitatea apei, etc.)	60,000 MDL	2019-2020	APL cluster	ONG regionale și locale, CR Cahul	Campanii de informare organizate
		5.A-B-C.2.Desfășurarea adunărilor generale a locuitorilor pentru informarea populației cu privire la posibilitatea delegării serviciului de asigurare cu apă	-	anual	APL cluster	SA Apa Canal, CR Cahul, APL I, APL din localitățile care au delegat serviciile	Populație informată
		5.A-B-C.3.Lucrul cu populația privind necesitatea plății serviciilor de alimentare cu apă (Burlacu, Taraclia de Salcie, Lopațica...)	-	sistematic	APL din cluster	CR Cahul	Populație conștientă privind necesitatea de plată a serviciilor AAC

		Promovarea (la adunările generale) a consumului de apă din surse sigure și informarea privind consecințele apei nepotabile asupra sănătății populației	-	anual	APL, Centrul de Sănătate Pu-blică/ANSA	CR Cahul, ONG locale și regionale	Consum de apă sigură și calitativă promovat
--	--	--	---	-------	--	-----------------------------------	---

Obiectiv strategic 2. Eficientizarea managementului serviciilor AAC în raionul Cahul

Nr. d/o	Piloni/Axe	Măsuri	Surse de finanțare	Termeni de realizare	Instituții responsabile	Parteneri	Indicatori de progres
OBIECTIV STRATEGIC 2. OS2. Eficientizarea managementului serviciilor AAC în raionul Cahul							
1.	Consolidarea capacităților operatorilor serviciilor AAC	2.1.1.Implementarea planului de dezvoltare instituțională a operatorului regional SA Apă-Canal Cahul	-	2019	SA Apă-Canal Cahul	primăria Cahul, Consiliul de Administrație al companiei, Consiliul Director Local, donatori externi	Plan de dezvoltare instituțională a operatorului regional realizat
		2.1.2.Consolidarea capacităților Consiliului de administrare SA Apa-Canal Cahul în baza unui program de instruiți	-	2018-2019	Primăria mun. Cahul	SA Apă-Canal Cahul, GIZ, donatori internaționali	Capacitățile Consiliului de Administrare SA Apă-Canal Cahul sporite
		2.1.3.Eficientizarea activității operatorului regional AAC prin modificarea organigamei și introducerea unor funcții de consultanță pentru APL care au delegat serviciile	-	2018-2019	SA Apă-Canal Cahul	APL I Cahul, Consiliul de Administrație al SA Apă-Canal Cahul	Organigrama SA-Apă-Canal Cahul reajustată
		2.1.4.Modificarea statutului SA Apă-Canal Cahul prin includerea în lista de membri a Consiliului de administrare a reprezentanților APL din localitățile clusterului 0	-	2020-2022	SA Apă-Canal Cahul	Primria mun. Cahul, GIZ, APL I Cahul, APL din localitățile clusterului 0, manager proiect GIZ, Consiliul director local	APL din localitățile clusterului 0 incluse în Consiliul de Administrare
		2.1.5.Soluționarea litigiilor dintre operatorul regional și primăriile datornice din clusterul 0	50,000 MDL	2018-2019	SA Apă-Canal Cahul	Primăria mun. Cahul, CR Cahul, primăriile implicate in litigiu Crihana Veche și Manta	Litigii dintre APL și operator regional soluționate
		2.1.6.Identificarea soluțiilor și atragerea surselor financiare necesare pentru rambursarea creditelor operatorului regional și micșorarea poverii datoriilor	-		SA Apă-Canal Cahul	Primăria mun. Cahul, CR Cahul, Ministerul Finanțelor	Povara creditelor operatorului regional micșorată

		2.1.7.Asigurarea schimbului de experiență cu operatorii regionali din țară	-	sistematic	SA Apă-Canal Cahul	Primăria mun. Cahul, GIZ, donator internațional	Schimb de experiență asigurat
		2.1.8.Consolidarea capacităților operatorilor AAC locali prin interacțiune și schimb de experiență cu operatorul regional	-	Din 2019	SA Apă-Canal Cahul, ÎM locale	APL nivel I	Operatori AAC din raion consolidați
2.	Monitorizarea serviciilor AAC	2.2.1.Organizarea ședințelor de evaluare a progresului implementării componentei AAC și planificarea intervențiilor necesare	-	anual	Secția construcții, CR Cahul	GIZ, APL de nivel I din raion	Progresul implementării AAC evaluat anual
		2.2.2.Actualizarea periodică a datelor statistice privind accesul la serviciile AAC în localitățile și clusterelor raionului Cahul (în baza unui formular centralizat tipizat)	-	anual	direcția construcții CR Cahul	APL din raion	Date statistice colectate
		2.2.3.Monitorizarea stării de sănătate a populației raionului	-	anual	Centrul de Sănătate Publică/ANSA	CR Cahul, APL	Starea de sănătate a populației monitorizată
		2.2.4.Mediatizarea în localitățile raionului a situației privind calitatea apei (pe panouri informative, rețele de socializare la sursele de apă)	-	sistematic	APL din raion	furnizorii de servicii, ONG locale	Info despre calitatea apei mediatizată
		2.2.5.Asigurarea transparenței serviciilor publice de aprovizionare cu apă și canalizare	-	sistematic	Furnizorii de servicii și APL I	APL II, CS Publică	Servicii AAC asigurate transparente
		2.2.6.Crearea unui mecanism eficient raional de colectare a contribuțiilor la proiectele AAC (în baza experiențelor existente) și diseminarea acestuia	-	2018-2019	direcția construcții CR Cahul,	APL, CLC	Mecanism raional de colectare a contribuțiilor elaborat
		2.2.7.Promovarea rezultatelor activităților ecologice realizate în cercurile/cluburile ecologice din instituțiile educaționale (în sursele de informare raionale)	-	sistematic	Istituțiile educaționale	ONG locale, CLC locale	Activități ecologice organizate și promovate

		2.2.8. Inițierea cu susținerea experților a propunerilor de îmbunătățire a cadrului legal AAC (elaborarea documentelor standard și regulamentelor de reglementare a condițiilor de plată a serviciilor AAC, conectarea cetățenilor la rețele, construcția și exploatarea fântinilor de mină, forarea și exploatarea fântinilor arteziene, obligativitatea plății serviciilor de canalizare versus taxa pentru mediu ș.a.).	-	Din 2019	CR Cahul	Asociația primarilor din raionul Cahul, furnizori de servicii AAC	Propuneri de îmbunătățire a cadrului legal identificate și promovate la nivel național
--	--	--	---	----------	----------	---	--

Anexa 1

Infrastructura de aprovizionare cu apă și servicii de canalizare în localitățile din raion Cahul divizate pe clusterul 0. Colectarea datelor cu ajutorul chestionarilor

	1	2	3	4
Cluster	0	0	0	0
Localitatea	or. Cahul (s. Cotihana)	com Manta (s. Manta, s. Pascani)	s. Rosu	s. Crihana Veche
Mediul de reședință	Urban (Rural)	Rural	Rural	Rural
Total populație din localitatea	37212	4070	3143	5099
Total gospodării	16000	1300	992	1504
Gospodarii conectate la SAA:	13100	811	662	1100
Gradul de conectare la rețele de alimentare cu apă	81,87 %	62,38 %	66,73 %	73,13 %
Numarul de locuitori care are acces la SAA:	-	-	3000	5099
Numarul de locuitori conectați la SAA:	-	-	2360	3700
Grad de contorizare la gospodării	100 %	100 %	100 %	100 %
Instituții publice / Agenti economici	-	8 / 14	6 / 39	7 / 24
Instituții publice / Agenti economici conectate la SAA	46 / 509	8 / 14	4/10	6 / 11
Grad de contorizare la instituții publice / Agenti economici	100 %	100 %	100 %	100 %

Numărul de personal de facto în prestarea serviciilor de apă și epurare	192	-	2	2
Gestionarul rețelelor	SA "Apa Canal Cahul" râul Prut	SA "Apa Canal Cahul" râul Prut	SA "Apa Canal Cahul" râul Prut A.O. " Apeduct Roșu Sud"	SA "Apa Canal Cahul" râul Prut ÎM „Crihana Service"
Regulament de Organizare și Funcționare		-	-	-
Sursa de apă potabilă	râul Prut	SA "Apa Canal Cahul" râul Prut	SA "Apa Canal Cahul" râul Prut	SA "Apa Canal Cahul" râul Prut Fântână arteziană – 6 buc.
Analiza fizico-chimică	-	-	-	-
Când a fost construită rețeaua de apă	1970-2008	2012	2010	SA "Apa Canal Cahul" râul Prut - 2012 Fântână arteziană – 1970-1980
Lungimea rețelelor de apă	103,6 km	3,1 km	17 km	35 km
Materialul rețelelor de apă		Polietilenă	Polietilenă	Metal – 1,3 km Polietilenă – 33,7 km Fonta – 0,4 km
Starea rețelei apă	Satisfăcătoare	Satisfăcătoare	Satisfăcătoare	Satisfăcătoare
Rețelele exterioare sunt în circuit inelar sau ramificate	Combinat	Combinat	Combinat	Combinat
Finanțarea - sistem apă	GIZ, KfW	FNDR	GIZ	FNDR
Volumul de apă produs în mediu pe zi, m cubi		-	120	80
Costul unui m.cub de apă, lei fizice / juridice	13,87 / 22,45	13,87 / 26,0	13,87 - SA "Apa Canal Cahul" 11,00 *- A.O. " Apeduct Roșu Sud"	7,0 / 13,38
Stabilirea tarifelor pentru apă	2014	2017	2017	SA "Apa Canal Cahul" râul Prut - 2017

				Fântână arteziană - 2008
Sistem de canalizare	Funcțională	Nu este	Funcțională	Nu este
Evacuarea apelor uzate	Statia de epurare	Haznale individuale	Statia de epurare	Haznale individuale
Lungimea rețelelor de canalizare	51,5 km	-	1,6 km	-
Când a fost construită rețeaua de canalizare	1970-2008	2012	2010	-
Total gospodării conectate la rețeaua de canalizare	8455	-	45	-
Total instituții publice / agenți economici conectați la sistemul de canalizare	37 / 415	-	3/4	-
Costul unui m.cub de apă menajeră, lei	19,83 / 37,75	-	5,5 - persoane fizice; 15 - întreprinderi bugetare/ agenți economici A.O. " Apeduct Roșu Sud"	-

Anexa 2

Infrastructura de aprovizionare cu apă și servicii de canalizare în localitățile din raion Cahul divizate pe clusterul A. Colectarea datelor cu ajutorul chestionarilor

	1	2	3	4
Cluster	A	A	A	A
Localitatea	com. Burlacu (s. Burlacu, s. Spicoasa)	s. Taraclia de Salcie	com. Tartaul de Salcie (s. Tartaul de Salcie, s. Tudor-esti)	s. Lopațica
Mediul de reședință	Rural	Rural	Rural	Rural
Total populație din localitatea	1945	1724	1010	636
Total gospodării	663	510	305	269
Gospodarii conectate la SAA:	564	De scos din strategie- dupa spusele secretarului si primarului	285	gospodăriile sunt conectate personal la izvoare
Gradul de conectare la rețele de alimentare cu apă	85 %		93,44 %	
Numarul de locuitori care are acces la SAA:	85%		980	-
Numarul de locuitori conectați la SAA:	70 %		940	-
Grad de contorizare la gospodării	70 %		62,45 %	-
Instituții publice / Agenti economici	5 / 12		5 / 6	-

Instituții publice / Agenți economici conectate la SAA	-		4 / 3	-
Grad de contorizare la instituții publice / Agenți economici	-		3 / 2	-
Numărul de personal de facto în prestarea serviciilor de apă și epurare	3		-	-
Gestionarul rețelelor	APL		APL	APL
Regulament de Organizare și Funcționare	Elaborat 2016, avizat de Consiliul local		-	-
Sursa de apă potabilă	Fântână arteziană, izvor (apă captată)		Fântână arteziană, izvor (apă captată)	izvor (apă captată)
Analiza fizico-chimică	Nu sunt date		Nu sunt date	Nu sunt date
Când a fost construită rețeaua de apă	1986; 2007; 2009		2003-2007	Nu sunt date
Lungimea rețelelor de apă	22 km		15 km	0,8 km
Materialul rețelelor de apă	Polietilenă – 22 km		Polietilenă	Metal
Starea rețelei apă	Nesatisfăcătoare		Satisfăcătoare	Nesatisfăcătoare
Rețelele exterioare sunt în circuit inelar sau ramificate	Combinat		Combinat	Combinat
Finanțarea - sistem apă	-		-	Nu sunt date
Volumul de apă produs în mediu pe zi, m cubi	450		100	-
Costul unui m.cub de apă, lei	5,0 / 10,0		8,0	-
Stabilirea tarifelor pentru apă	2016		2010	-
Sistem de canalizare	Nu este		Nu este	Nu este
Evacuarea apelor uzate	Haznale individuale		Haznale individuale	Haznale individuale

Lungimea rețelelor de canalizare	-	-	-	-
Când a fost construită rețeaua de canalizare	-	-	-	-
Total gospodării conectate la rețeaua de canalizare	-	-	-	-
Total instituții publice / agenți economici conectați la sistemul de canalizare	-	-	-	-
Costul unui m.cub de apă menajeră, lei	-	-	-	-

Anexa 3

Infrastructura de aprovizionare cu apă și servicii de canalizare în localitățile din raion Cahul divizate pe clusterul B. Colectarea datelor cu ajutorul chestionarilor

	1	2	3	4	5
Cluster	B	B	B	B	B
Localitatea	com. Moscovei (s. Moscovei, s. Trifestii Noi)	s. Bucuria	s. Lucești	s. Huluboaia	s. Tătărești
Mediul de reședință	Rural	Rural	Rural	Rural	Rural
Total populație din localitatea	3450	703	645	848	2160
Total gospodării	1262	264	229	350	626
Gospodarii conectate la SAA:	Nu are rețele de alimentare cu apă și canalizare	211	123	19 gospodării - conectate personal la izvoare	59
Gradul de conectare la rețele de alimentare cu apă	-	79, 92 %	53,71 %	59 de persoane (19 gospodării conectate personal la izvoare)	9,4 %
Numarul de locuitori care are acces la SAA:	-	80 %	60 %	-	350
Numarul de locuitori conectați la SAA:	-	562	363	-	200
Grad de contorizare la gospodării	-	98 %	0 %	-	32 %
Instituții publice / Agenti economici	-	3 / 4	4 / 11	7 / 3	5/9

Instituții publice / Agenti economici conectate la SAA	-	3 / 4	2 / 0	1 / 1	3/-
Grad de contorizare la instituții publice / Agenti economici	-	100 %	0 %	-	100 %
Numărul de personal de facto în prestarea serviciilor de apă și epurare	-	2	-	-	1
Gestionarul rețelelor		AO "Trifești"	APL	APL	APL
Regulament de Or- ganizare și Funcționare	-	-	-	-	-
Sursa de apă pota- bilă	-	Fântână arteziană	Fântână arteziană	izvor (apă captată)	Fântână arteziană
Analiza fizico- chimică	-	Nu sunt date	Nu sunt date	Anexat, în exces fluor, bor	Anexat, în exces fluor, bor
Când a fost constru- ită rețeaua de apă	-	Nu sunt date	1976	1981 (rețeaua nu funcționează)	2009
Lungimea rețelelor de apă	-	6,80 km	1,5 km	9,11 km	2,8 km
Materialul rețelelor de apă	-	Metal	Metal Polietelenă	Metal	Metal – 1,0 km Polietelenă – 1,8 km
Starea rețelei apă	-	Satisfăcătoare	Satisfăcătoare	Nesatisfăcătoare	Satisfăcătoare
Rețelele exterioare sunt în circuit inelar sau ramificate	-	Combinat	Combinat	Combinat	Combinat
Finanțarea - sistem apă	-	Nu sunt date	Nu sunt date	Nu sunt date	Nu sunt date

Volumul de apă produs în mediu pe zi, m cubi		20	45 m3		7,9
Costul unui m.cub de apă, lei	-	12,0 / 18,0	65 – lunar per gospodărie (se socotește în dependență de consumul pentru energia electrică consumată)		15,0
Stabilirea tarifelor pentru apă		2004	-		2017
Sistem de canalizare	-	Nu este funcțional	Nu este	Nu este	Nu este
Evacuarea apelor uzate	-	Stafia de epurare	Haznale individuale	Haznale individuale	Haznale individuale
Lungimea rețelelor de canalizare	-	5,0 km	-	-	-
Când a fost construită rețeaua de canalizare	-	1980	-	-	-
Total gospodării conectate la rețeaua de canalizare		190	-	-	-
Total instituții publice / agenți economici conectați la sistemul de canalizare	-	4 / 2	-	-	-
Costul unui m.cub de apă menajeră, lei	-	-	-	-	-

Anexa 4

Infrastructura de aprovizionare cu apă și servicii de canalizare în localitățile din raion Cahul divizate pe clusterul C. Colectarea datelor cu ajutorul chestionarilor

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Cluster	C	C	C	C	C	C	C	C	C
Localitatea	s. Andrusul de Jos	s. Andrusul de Sus	s. Baurci Moldoveni	com. Larga Nouă (s. Larga Nouă, s. Larga Veche)	Badicul Moldovenesc	com. Doina (s. Doina, s. Iasnaia Poleana,	com. Cucoara (s. Cucoara,)	com. Cucoara (s. Chir-cani)	com. Zirnești (s. Zirnești, s. Paicu, s. Tretești)
Mediul de reședință	Rural	Rural	Rural	Rural	Rural	Rural	Rural	Rural	Rural
Total populație din localitatea	2600	1778	2226	1501	1299	1727	2200		3182
Total gospodării	620	630	703	480	416	593	322	194	1002
Gospodarii conectate la SAA:	565	109	Nu are rețele de alimentare cu apă și canalizare	256	258	118	493		694
Gradul de conectare la rețele de alimentare cu apă	91,13 %	17,30 %	-	53,33 %	62 %	19,90 %	95,5 %		69,26 %
Numarul de locuitori care	1800	-	-	1348	62 %	2602	100 %	100 %	-

are acces la SAA:									
Numarul de locuitori conectați la SAA:	1800	416	-	863	813	260	303	176	-
Grad de conectorizare la gospodării	69 %	26 %	-	100 %	-	45 %	100 %	100 %	-
Instituții publice / Agenti economici	4/5	9 / 9	-	6/9	4/6	7/11	7/8		-
Instituții publice / Agenti economici conectate la SAA	3/5	1/1	-	4/2	3/1	6/10	6/8		-
Grad de conectorizare la instituții publice / Agenti economici	100 %	100 %	-	100 %	100 %	-	-		-
Numărul de personal de facto în prestarea serviciilor de apă și epurare	1	1	-	3	1	1	1		-
Gestionarul rețelelor	APL	APL	-	ÎM "Largaprim"	Î.M."BADICUL PRIM"		ÎM „Acvau-til”	ÎM „Apa Gaz Chircani”	APL

						Intreprinderea Comunală			
Regulament de Organizare și Funcționare	Elaborat 2012, avizat de Consiliul local	-	-	Elaborat 2013, avizat de Consiliul local	-	-	-	-	-
Sursa de apă potabilă	Fântână arteziană	Fântână arteziană	-	Fântână arteziană	Fântână arteziană	Fântână arteziană	Fântână arteziană	Fântână arteziană	Fântână arteziană
Analiza fizico-chimică	Nu sunt date	Nu sunt date	-	Nu sunt date	Nu sunt date	Nu sunt date	Anexat	Anexat	Nu sunt date
Când a fost construită rețeaua de apă	1979	2007	-	2008	2012-2014	1986	2002	2008	2005
Lungimea rețelelor de apă	15 km	1,9 km	-	13,9 km	17,1 km	7 km	7,9 km	8 km	14,52 km
Materialul rețelelor de apă	Metal - 12 km Polietilenă – 3 km	Metal - 0,05 km Polietilenă – 1,9 km	-	Polietilenă	Polietilenă	Polietilenă	Polietilenă	Polietilenă	Metal Polietilenă
Starea rețelei apă	Nesatisfăcătoare	Satisfăcătoare	-	Satisfăcătoare	Satisfăcătoare	Satisfăcătoare	Satisfăcătoare	Satisfăcătoare	Satisfăcătoare
Rețelele exterioare sunt în circuit inelar sau ramificate	Combinat	Combinat	-	Combinat	Combinat	Combinat	Combinat	Combinat	Combinat
Volumul de apă produs în mediu pe zi, m cubi	-	30	-	50	6,6	vara pina la 30 m/cub; iarna pina la 10 m/cub	-		-

Costul unui m.cub de apă, lei	8,0	12,0	-	10	10	10	8	8	7
Stabilirea tarifulor pentru apă	2014	2017	-	2016	2017	2013	2016	2016	2013
Finanțarea - sistem apă	-	Nu sunt date	-	Nu sunt date	Nu sunt date	-	Nu sunt date	Nu sunt date	Nu sunt date
Sistem de canalizare	Nu este	Nu este	-	Nu este	Nu este	Nu este	Nu este	Nu este	Nu este
Evacuarea apelor uzate	Haznale individuale	Haznale individuale	-	Haznale individuale	Haznale individuale	Haznale individuale	Haznale individuale	Haznale individuale	Haznale individuale
Lungimea rețelelor de canalizare	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Când a fost construită rețeaua de canalizare	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Total gospodării conectate la rețeaua de canalizare	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Total instituții publice / agenți economici conectați la sistemul de canalizare	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Costul unui m.cub de	-	-	-	-	-	-	-	-	-

apă menajeră, lei									
----------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Anexa 5

Infrastructura de aprovizionare cu apă și servicii de canalizare în localitățile din raion Cahul divizate pe clusterul D. Colectarea datelor cu ajutorul chestionarilor

	1	2	3	4	5	6
Cluster	D	D	D	D	D	D
Localitatea	com. Lebedenco (s. Lebedenco, s. Ursoaia, s. Hutulu)	com. Pelinei (s. Pelinei, s. Satuc)	com. Gavanoasa (s. Gavanoasa, s. Nicolaevca, s. Vladimirovca)	s. Alexanderfeld	s. Iujnoie	com. Burlaceni (s. Burlaceni, s. Greceni)
Mediul de reședință	Rural	Rural	Rural	Rural	Rural	Rural
Total populație din localitatea	2325	2567	2111	1359	2734	2350
Total gospodării	890	717	622	480	248	707
Gospodarii conectate la SAA:	234	28	Nu are rețele de alimentare cu apă și canalizare	293	200	Nu are rețele de alimentare cu apă și canalizare
Gradul de conectare la rețele de alimentare cu apă	26,29 %	3,9 %	-	61,04 %	80,65 %	-

Numarul de locuitori care are acces la SAA:	100 %	82	-	877	734	-
Numarul de locuitori conectați la SAA:	1200	82	-	877	734	-
Grad de contorizare la gospodării	856	34 %	-	100 %	100 %	-
Instituții publice / Agenti economici	4/8	7/11	-	6/10	5/2	-
Instituții publice / Agenti economici conectate la SAA	4/3	-	-	4/7	4/1	-
Grad de contorizare la instituții publice / Agenti economici	100 %	-	-	100 %	100 %	-
Numărul de personal de facto în prestarea serviciilor de apă și epurare	2	-	-	-	2	-
Gestionarul rețelilor	ÎM	AO „Sătuc”	-	CAP „Elita- Alexanderfeld”	APL	APL
Regulament de Organizare și Funcționare	-	-	-	-	-	-
Sursa de apă potabilă	Izvor (apă captată)	Fântână arteziană	-	Fântână arteziană	2 Fântâni arteziane	Fântână arteziană
Analiza fizico-chimică	Nu sunt date	Nu sunt date	-	Nu sunt date	Nu sunt date	Nu sunt date

Când a fost construită rețeaua de apă	1974	2010	-	1968-1969	1974	2009
Lungimea rețelelor de apă	7,4 km	-	-	18 km	8,5 km	1,5 km
Materialul rețelelor de apă	Metal - 5,8 km Polietilenă – 1,6 km	-	-	Fontă	Metal – 2,1 km Polietilenă – 6,4 km	Polietilenă
Starea rețelei apă	Nesatisfăcătoare	-	-	Nesatisfăcătoare	Nesatisfăcătoare	Satisfăcătoare
Rețelele exterioare sunt în circuit înelar sau ramificate	Combinat	-	-	Combinat	Combinat	Combinat
Volumul de apă produs în mediu pe zi, m cubi	50	-	-	30,9	-	-
Costul unui m.cub de apă, lei	10	10	-	12	9	-
Stabilirea tarifelor pentru apă	2016	2017	-	2010	2015	-
Finanțarea - sistem apă	GlZ, construcția	Nu sunt date	-	Nu sunt date	Nu sunt date	Nu sunt date
Sistem de canalizare	Nu este	Nu este	-	Este	Nu este	Nu este
Evacuarea apelor uzate	Haznale individuale	Haznale individuale	-	Statia de epurare	Haznale individuale	Haznale individuale
Lungimea rețelelor de canalizare	-	-	-	1,8 km	-	-
Când a fost construită rețeaua de canalizare	-	-	-	1975	-	-
Total gospodării conectate la	-	-	-	-	-	-

rețeaua de canalizare						
Total instituții publice / agenți economici conectați la sistemul de canalizare	-	-	-	4/3	-	-
Costul unui m.cub de apă menajeră, lei	-	-	-	-		-

Anexa 6

Infrastructura de aprovizionare cu apă și servicii de canalizare în localitățile din raion Cahul divizate pe clusterul E. Colectarea datelor cu ajutorul chestionarilor

	1	2	3	4	5	6	7
Cluster	E	E	E	E	E	E	E
Localitatea	s. Vadul lui Isac	s. Colibasi	s. Brinza	s. Văleni	s. Slobozia Mare	s. Cislita Prut	s. Ghiurghiulești
Mediul de reședință	Rural	Rural	Rural	Rural	Rural	Rural	Rural
Total populație din localitatea	2868	5738	2640	3051	5885	1100	2922
Total gospodării	949	1699	860	913	2000	453	870
Gospodarii conectate la SAA:	104	1084	800	870	1470	370	870
Gradul de conectare la rețele de alimentare cu apă	10,95 %	63,80 %	93 %	95,29 %	73,50 %	81,68 %	100 %

Numarul de locuitori care are acces la SAA:	412	5738	2300	2900	4410	100 %	2992
Numarul de locuitori conectați la SAA:	412	3653	800 gospodării	2900	4410	82 %	2992
Grad de conectorizare la gospodării	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Instituții publice / Agenti economici	4/7	8/15	4/8	5/15	5/50	6/4	4/10
Instituții publice / Agenti economici conectate la SAA	2/2	6/0	4/8	5/4	3/9	4/4	3/10
Grad de conectorizare la instituții publice / Agenti economici	100 %	-	0/0	100 %	100 %	100 %	100 %
Numărul de personal de facto în prestarea serviciilor de apă și epurare	6	5	5	5	6	1	1
Gestionarul rețelelor	APL	ÎM "Acva Colibași"	APL	ÎC	ÎM "ACVA Slobozia Mare"	APL	APL

Regulament de Organizare și Funcționare	Elaborat 2011, avizat de Consiliul local	Elaborat 2016, avizat de Consiliul local	Elaborat 2006, avizat de Consiliul local	Elaborat 2012, avizat de Consiliul local	-	Elaborat și avizat de Consiliul local	-
Sursa de apă potabilă	Fântână arteziană	Fântână arteziană	Fântână arteziană	Fântână arteziană	Fântână arteziană	Fântână arteziană	Fântână arteziană
Analiza fizico-chimică	Nu sunt date	Nu sunt date	Nu sunt date	Nu sunt date	Nu sunt date	Anexat	Nu sunt date
Când a fost construită rețeaua de apă	2010	2009-2010	2006	210-2012	2010-2017	2013	2010
Lungimea rețelilor de apă	3,068 km	32 km	16	33,4 km	37 km	7,2 km	15 km
Materialul rețelilor de apă	Polietilenă	Polietilenă	Polietilenă	Polietilenă	Polietilenă	Polietilenă	Polietilenă
Starea rețelei apă	Satisfăcătoare	Satisfăcătoare	Satisfăcătoare	Satisfăcătoare	Satisfăcătoare	Satisfăcătoare	Satisfăcătoare
Rețelele exterioare sunt în circuit inelar sau ramificate	Combinat	Combinat	Combinat	Combinat	Combinat	Combinat	Combinat
Volumul de apă produs în mediu pe zi, m cubi	30	33,9	-	18	-	-	-
Costul unui m.cub de apă, lei	5	0 – 20 m3 – 7,0 20 – 40 m3 - 12,0 40 – m.m. -12,0 Agenti ec.-14,0	7	10	pînă la 15m3 – 8 lei, după 15 m3 – 12 lei	8	6,5
Stabilirea tarifulor pentru apă	2014	2017	2016	2018	2016	2017	2015
Finanțarea - sistem apă	Nu sunt date	Nu sunt date	Nu sunt date	Nu sunt date	Nu sunt date	Nu sunt date	Nu sunt date

Sistem de canalizare	Este	Haznale individuale	Haznale individuale	Este	Este	Nu este	Nu este
Evacuarea apelor uzate	Statia de epurare	-	-	-	Statia de epurare	Haznale individuale	Haznale individuale
Lungimea rețelilor de canalizare	0,9 km	-	-	0,3 km	5,5 km	-	-
Când a fost construită rețeaua de canalizare	2016	-	-	2009-2012	2011	-	-
Total gospodării conectate la rețeaua de canalizare	-	-	-	0	-	-	-
Total instituții publice / agenți economici conectați la sistemul de canalizare	0/1	-	-	4/0	1/1	-	-
Costul unui m.cub de apă menajeră, lei	-	-	-	-	-	-	-

Anexa 7

Infrastructura de aprovizionare cu apă și servicii de canalizare în localitățile din raion Cahul divizate pe clusterul. Colectarea datelor cu ajutorul chestionarilor

	1	2	3
Cluster	Localități din afara clusterelor	Localități din afara clusterelor	Localități din afara clusterelor
Localitatea	com. Chioselia (s. Chioselia, s. Frumușica)	s. Borceag	s. Alexandru Ioan Cuza
Mediul de reședință	Rural	Nu sunt date	Rural
Total populație din localitatea	1520		2648
Total gospodării	401		888
Gospodarii conectate la SAA:	182		450
Gradul de conectare la rețele de alimentare cu apă	43,39 %		50,68 %
Numarul de locuitori care are acces la SAA:	903		1354
Numarul de locuitori conectați la SAA:	903		1354
Grad de contorizare la gospodării	100 %		100 %
Instituții publice / Agenti economici	9/4		7/36
Instituții publice / Agenti economici conectate la SAA	6/2		7/4

Grad de contorizare la instituții publice / Agenti economici	100 %		100 %
Numărul de personal de facto în prestarea serviciilor de apă și epurare	2		2
Gestionarul rețelelor	ÎM		ÎC
Regulament de Organizare și Funcționare	-		-
Sursa de apă potabilă	3 Fântâni arteziane, situate în s. Frumușica		Fântână arteziană
Analiza fizico-chimică	Anexat, în exces fluor, bor		-
Când a fost construită rețeaua de apă	s.Chioselia Mare-2013, s.Frumușica- în timpul sovietic		2017
Lungimea rețelelor de apă	11,6 km		39 km
Materialul rețelelor de apă	Polietilenă		Polietilenă
Starea rețelei apă	Satisfăcătoare		Satisfăcătoare
Rețelele exterioare sunt în circuit inelar sau ramificate	Combinat		Combinat
Volumul de apă produs în mediu pe zi, m cubi	30		100
Costul unui m.cub de apă, lei	11,50		13,87
Stabilirea tarifelor pentru apă	2013		2018
Finanțarea - sistem apă	Nu sunt date		Proiectului Elveției de Apă și Sani-tație în Moldova (APASAN)
Sistem de canalizare	Nu este		Nu este
Evacuarea apelor uzate	Haznale individuale		Haznale individuale
Lungimea rețelelor de canalizare	-		-
Când a fost construită rețeaua de canalizare	-		-
Total gospodării conectate la rețeaua de canalizare	-		-

Total instituții publice / agenți economici conectați la sistemul de canalizare	-		-
Costul unui m.cub de apă menajeră, lei	-		-

